

Inyila Isa

Annabi Maraki naxan seβexi Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Kitaabui naxan xili «Inyila Isa,» a dɔxɔ naani na a ra. Namijɔnme naani nan Inyila Isa xa taruxui seβe Ala Xaxili Seniyenxi saabui ra. E xili ne Matiyu, Maraki, Luki, nun Yaya.

Annabi Maraki yi Kitaabui seβe ne je tongo saxan jɔndɔn Isa faxa xanbi. A naxa Isa xa dunijeigiri birin masen alako mixie xa a kolon, a Isa findixi Ala xa Mixi Sugandixi nan na. A a seβe Gireki xui ne, kɔnɔ muxu bara a madangi Soso xui ra alako Sosoe fan nɔma a fahaamude a fanyi ra.

Isa xa kaabanako gbege seβexi yi Kitaabui kui alako mixi xa a senβe kolon, Ala naxan fixi a ma. A furemae rayalan ne, a pinne ragbilen mixie foxɔ ra. Annabi Maraki bara wa mixie xa Isa xa xaranyi fan kolon. Isa to mixie xaran Ala xa masenyi ra, e naxa a kolon, a a nɔndi yati yati nan kawandima. A dɔnxɔe ra, yi Kitaabui dentegɛ sama Isa faxa ki naxe, a man kelixi faxe ma ki naxe.

Na birin nɔma fahaamui fide won ma, won xa a kolon nde na Isa ra. A lonni naxan fixi won ma yi Kitaabui kui, a nɔma won malide won ma dunijeigiri kui, a man nɔma won malide

aligiyama. Ala xa a raso won xaxili ma. Amina.

Inyila Isa

Annabi Maraki naxan seβexi

Annabi Yaya kawandi tife
(*Matiyu 3:1-12, Luki 3:1-22*)

¹ Inyila Isa fole nan ya, naxan Ala xa Mixi Sugandixi Isa xa fe masenma, naxan findixi Ala xa Di ra.

² A seβexi Annabi Esayi xa Kitaabui kui, «N fama n ma xεεra rasanbade i ya ra, a xa kira raboo i βε.

³ A a xui itema gbengberen yire, <Wo kira yailan Marigi βε, wo sankirae matinxin a ya ra.>»

⁴ Na kui, Yaya Xunxa naxa to gbengberenyi ma. A nu kawandi tima mixie βε, e xa e xunxa ye xooora tuubi ra, alako Ala xa e xa yunubie xafari.

⁵ Yudayakae nun Darisalamuka birin nu sigama a yire. E nu e xa yunubie masenma kenε ma, Yaya fan nu e xunxama Yuruden xure xooora.

⁶ Noxome xabe donma nan nu ragoroxi Yaya ma, beleti kiri daaxi nu xirixi a tagi. A nu baloma katoe nun wula kumi nan na.

⁷ A nu kawandi tima, a nu a fala, «Naxan fama fade n xanbi ra, na senβε gbo n tan βε. Na binyε mu na n tan yi ra, n pan xa n felen a xa sankiri luuti yati fulunde.

⁸ N tan bara wo xunxa ye xooora, kono a tan Ala Xaxili Seniyenxi nan nagoroma wo ma.»

Isa xunxafe
(*Matiyu 3:13-17, Luki 3:21-22, Yaya 1:32-34*)

⁹ Na waxati ma, Isa naxa fa keli Nasareti, Galile boxi ma, Yaya naxa a xunxa Yuruden xure xɔɔra.

¹⁰ A fefe te ye xɔɔra temui naxe, a naxa koore to rabi ra, Ala Xaxili Seniyenxi naxa goro a ma alo ganbe.

¹¹ Xui nde naxa me keli koore ma, a a masen, «N ma Di maxanuxi nan na i ra. I n kenexi ki fanyi ra.»

*Sentanɛ katafe a xa Isa ratantan
(Matiyu 4:1-11, Luki 4:1-13)*

¹² Na xanbi Ala Xaxili naxa Isa xanin gbengberenyi ma.

¹³ Xi tongo naani bun ma, a nu na gbengberen yire, Sentanɛ nu katafe a ratantande. Wula subee nu na naa. Malekee naxa a bun ti.

*Isa xa wali foɔɔ nun a foxirabire singee
(Matiyu 4:12-22, Luki 4:14-5:11)*

¹⁴ Yaya sa xanbi geeli, Isa naxa siga Galile boxi ma Ala xa xibaaru fanyi kawandi ra.

¹⁵ A nu a masenma, «Waxati sugandixi bara a li, Ala xa mangeya niini bara makore. Wo tuubi, wo la Ala xa xibaaru fanyi ra.»

¹⁶ A to nu dangife Galile baa de ra, a naxa Simon nun a xunya Andire to, e yeɛ wolife, barima yexesuxuie nan nu e ra.

¹⁷ Isa naxa a fala e be, «Wo bira n foxo ra. Temui dangixi, wo nu yexe nan sotoma, kono yakosi n a niyama wo xa nu mixie nan soto n be.»

¹⁸ E naxa e xa yelee lu na keren na, e bira Isa foxo ra.

¹⁹ E to dangi na ra dondoronti, a naxa Sebede xa di Yaki nun a xunya Yaya to, e nu na yelɛe madɛgɛfe e xa kunkui kui.

²⁰ Isa naxa e xili keren na, e fan naxa e baba Sebede nun walikɛɛ lu kunkui kui, e bira Isa fɔxɔ ra.

*Isa jinne kerife
(Luki 4:31-37)*

²¹ Isa nun a fɔxirabirɛɛ naxa so Kapɛrɛnamu. Malabu lɔxɔɛ ma, Isa naxa so salide kui, a kawandi ti folo.

²² Mixie naxa kaaba a xa xaranyi ma, barima a mu nu luxi alo e xa sɛriye karamɔxɔɛ. A tan nu wɔyɛnma mange sɛnbɛ nan na.

²³ Na waxati yati, xɛmɛ nde jinne nu naxan fɔxɔ ra, a naxa sɔnxɔɛ rate folo e xa salide banxi kui,

²⁴ «Isa Nasaretika, i waxi munse xɔn ma muxu bɛ? I faxi muxu sɔntɔde nɛ? N a kolon mixi naxan lanxi i ma. Ala xa Sɛniyɛntɔɛ nan na i ra.»

²⁵ Isa naxa wɔyɛn a ma a xɔrɔxɔɛ ra, «I sabari. Gbilen yi xɛmɛ fɔxɔ ra.»

²⁶ Jinne naxa xɛmɛ raketun a ra, a sɔnxɔ, a fa gbilen a fɔxɔ ra.

²⁷ Birin dɛ naxa ixara, e nu fa e bore maxɔrin, «Munse yi ki? Xaranyi nɛɛɛ a nun sɛnbɛ! Hali jinnɛɛ, a e yamarima, e a xui rabatu.»

²⁸ A mu bu, a xili naxa din Galile bɔxi yire birin na.

*Isa Simɔn bitanyi nun furema gbegebe rayalanfe
(Matiyu 8:14-17, Luki 4:38-41)*

²⁹ E to mini salide kui, Isa nun Yaki nun Yaya naxa siga Simōn nun Andire xōnyi.

³⁰ Simōn bitanyi ginema nu saxi, a fate wolenxi. E naxa a xa fe fala Isa bε keren na.

³¹ Isa naxa a maso ginε ra, a a bελεξε suxu, a a rakeli. Fure naxa a bεpin, a naxa e bun ti fōlō.

³² Nunmare to so, soge naxa dula, mixie naxa fa furemae birin na a xōn, a nun pinnee biraxi naxee fōxō ra.

³³ Taa birin naxa e malan naade ra.

³⁴ A naxa furema gbegbe rayalan, fure mooli wuyaxi nu naxee ma. A naxa pinnee gbegbe fan kerī mixie fōxō ra, kōnō a mu tin pinnee xa wōyen, barima e nu a kolon.

*Isa kawandi tife Galile bōxi ma
(Matiyu 4:23, Luki 4:42-44)*

³⁵ Subaxe ma, Isa naxa keli, a naxa mini wula i Ala maxandide.

³⁶ Simōn nun a booree ya koto naxa mō Isa fende.

³⁷ E to a to, e naxa a fala a bε, «Birin na i fenfe.»

³⁸ Isa naxa e yaabi, «Won xεε taa gbεtεε naxee na be rabilinyi alako n xa kawandi raba menni fan, barima n faxi na nan ma.»

³⁹ A naxa siga Galile bōxi birin ma, a nu kawandi ti e xa salide banxie kui, a nu pinnee fan kerī mixie fōxō ra.

*Kunε kanyi rayalanfe
(Matiyu 8:1-4, Luki 5:12-14)*

⁴⁰ Kunε kanyi nde naxa fa Isa yire, a a xinbi sin a bun ma, a a mayandi, «Xa i tin, i nōma n naseniyende.»

⁴¹ Isa naxa kinikini a ma. A naxa a belexe itala, a a sa kune kanyi ma, a a fala a be, «N tinxi. I xa seniyeen.»

⁴² Kune fure naxa ba xeme ma keren na, a naxa seniyeen.

⁴³ Isa to a ragbilen, a naxa a matintin a ra

⁴⁴ yi masenyi ra, «I naxa yi fe fala mixi yo be. Siga i sa i yete dentege serexedube be, i serexe ba i xa seniyeenyi xa fe ra, alɔ Annabi Munsa a yamarixi ki naxe. Na findima seedeɲɔxɔya nan na e be.»

⁴⁵ Kɔnɔ xeme to siga, a naxa so yi fe tagi rabafe birin be, a nu a xibaaru rayensen ye. Na naxa a niya Isa mu nɔ sode taa kui sɔnɔn kene ma. Fo a to nu sa luma taa fari ma mixi yo mu sabatixi dennaxe. Mixie fan nu kelima yire birin fafe ra a yire.

2

Namate rayalanfe

(Matiyu 9:1-8, Luki 5:17-26)

¹ Xi ndee to dangi, Isa man naxa gbilen Kaperenamu, mixie fa a me a a na banxi.

² Nama gbegbe naxa fa a yire, banxi kui naxa rafe, tide naxa ɲɔn tande birin ma. Isa naxa e kawandi Ala xa masenyi ra.

³ Mixi ndee naxa fa namate ra Isa xɔn. Xeme naani nan nu a xanife.

⁴ Kɔnɔ ɲama to nu gbo, e mu nu nɔma e makɔrede Isa ra. Na kui, e naxa banxi fari yire nde maba Isa yailanyi. E naxa namate ragoro menni ra a xa sade fari.

⁵ Isa to e xa danxaniya to, a naxa a fala namate be, «N ma di, i xa yunubie bara xafari.»

⁶ Seriyε karamoxo ndee nu doxoxi naa, e naxa e xaxili rapere,

⁷ «Yi woyenma yi mooli ra munfe ra? A na Ala rasotofe ne yi ki! Nde noma yunubie xafaride, bafe Ala keren na?»

⁸ Isa naxa e xa mapoxunyi kolon a xaxili ma keren na. A naxa a fala e be, «Munfe ra yi mapoxunyi mooli na wo boje ma?»

⁹ Woyenyi mundun sooneya, a falafe yi namate be, «I xa yunubie bara xafari,» ka a falafe a be, «Keli, i xa sade tongo, i jere?»

¹⁰ N xa a masen wo be a Adama xa Di noma yunubi xafaride duniya ma.» Isa naxa a masen namate be,

¹¹ «N naxe i be, keli, i i xa sade tongo, i siga i xonyi.»

¹² A naxa keli keren na, a a xa sade tongo, a mini birin ya xori. Nama birin de naxa ixara, e nu fa Ala matoxo, «Han to muxu singe mu nu yi jondon to.»

*Lewi birafe Isa foxo ra
(Matiyu 9:9-13, Luki 5:27-32)*

¹³ Isa man naxa goro baa de ra. Nama birin naxa fa a yire, a nu e kawandi.

¹⁴ A to nu dangife, a naxa Alifa xa di Lewi to, a doxoxi duuti maxilide. A naxa a fala a be, «Bira n foxo ra.» Lewi naxa keli, a bira a foxo ra.

¹⁵ Loxo nde Isa nun a foxirabiree nu na e degefe Lewi xonyi. Duuti maxilie nun yunubitoe gbegbe fan nu na, e birin nu e degefe yire keren,

barima na mixi mooli wuyaxi nu bara bira Isa foxo ra.

¹⁶ Seriyε karamoxo naxee nu na Farisenie ya ma, e to Isa to a dege ra e nun duuti maxilie nun yunubitoe, e naxa a foxirabiree maxorin, «Munfe ra Isa nun duuti maxilie nun yunubitoe e degema yire keren?»

¹⁷ Isa to na me, a naxa e yaabi, «Mixi yalanxi hayi mu na seriba ma. Furema nan hayi na a ma. N mu faxi tinxintoe xa xilide. N faxi yunubitoe nan xilide.»

*Isa maxorinfe sunyi ma
(Matiyu 9:14-17, Luki 5:33-39)*

¹⁸ Annabi Yaya foxirabiree nun Farisenie to nu na sunyi, mixie naxa fa Isa maxorinde, «Munfe ra Yaya foxirabiree nun Farisenie foxirabiree sunyi suxuma, konɔ i gbee tan mu sunma?»

¹⁹ Isa naxa e yaabi, «Ginefenyi xa futixiri xulunyi, a booree noma sunyi suxude a na e fe ma temui naxe? Xa e nun ginefenyi na a ra, e mu noma sunde.

²⁰ Loxoe fama, ginefenyi bama ne e ya ma. Na waxati tan, e sunyi suxuma ne.

²¹ Mixi yo mu dugi fori lonpoma dugi neene ra, xa na mu a ra na dugi neene xuntunyi dugi fori ibendunma, dugi iboo dangi a singe ra.

²² Mixi yo man mu weni neene sama lebe fori kui, xa na mu a ra na weni neene na funtu, weni lebe fori bulama ne. Na kui, weni yo, lebe yo, a kanyi ganma ne e birin na. A lan ne weni neene xa sa lebe neene nan kui.»

Malabu lɔxɔɛ xa sɛriyɛ
(Matiyu 12:1-21, Luki 6:1-11)

²³ Malabu lɔxɔɛ nde, Isa nun a fɔxirabirɛɛ nu nɛrɛfɛ sankira ma xɛɛ tagi. E to nu dangife, a fɔxirabirɛɛ naxa mɛngi tɔnsɔɛ nde ba fɔlɔ.

²⁴ Na kui, Farisenie naxa wɔyɛn Isa bɛ, «Munfe ra e na malabu lɔxɔɛ sɛriyɛ matandife?»

²⁵ Isa naxa e yaabi, «Wo mu nu a xaran Dawuda naxan naba kaame to a suxu, a tan nun naxee nu na a fɔxɔɛ ra?»

²⁶ A so nɛ Ala xa banxi kui, Abiyatari nu findixi sɛrɛxɛdubɛ kuntigi ra temui naxɛ, a taami don naxan fixi Ala ma, a nde so a fɔxirabirɛɛ fan yi ra, hali a to mu nu daxa mixi yo xa na don, fo sɛrɛxɛdubɛɛ.»

²⁷ Isa man naxa a masen e bɛ, «Malabu lɔxɔɛ na mixi nan bɛ, mixi xa mu daaxi malabu lɔxɔɛ bɛ.»

²⁸ Na kui, Adama xa Di findixi Marigi nan na hali malabu lɔxɔɛ xun ma.»

3

Fe fanyi rabafe malabu lɔxɔɛ ma
(Matiyu 12:9-21, Luki 6:6-11)

¹ Isa man naxa so salidɛ kui. A naxa xɛmɛ nde li naa, naxan bɛlɛxɛ tuuxi a ma.

² Farisenie nu e ya tixi Isa ra e xa a mato xa a a rayalanma malabu lɔxɔɛ ma, alako e xa nɔ a kalamudɛ fe nde ma.

³ Isa naxa a fala xɛmɛ bɛ naxan bɛlɛxɛ tuuxi a ma, «Keli, i fa ti be, nama tagi.»

⁴ A naxa e maxɔrin, «A daxa fe fanyi nan xa raba malabu lɔxɔɛ, ka fe jaaxi? Nii rakisife nan daxa ka nii sɔntɔfɛ?» Kɔnɔ mixi yo mu a yaabi.

⁵ Isa xonoxi naxa e mato, a boɲe tooroxi ki fanyi barima kinikinitare nan nu e ra. A naxa a fala xeme be naxan belexe tuuxi a ma, «I belexe itala.» A naxa a itala, a belexe naxa yalan.

⁶ Farisenie naxa mini keren na, e tan nun Herode foxirabirɛe naxa sa malanyi raba Isa xili ma. E naxa kira fen folo Isa faxafe ma.

Nama malanfe Isa yire

(Matiyu 4:23-25, 12:15-16, Luki 6:17-19)

⁷ Isa naxa keli naa e nun a foxirabirɛe, e naxa siga baa de ra. Nama gbegbe naxa bira e foxo ra kelife Galile, Yudaya,

⁸ Darisalamu, Idumeya, Yuruden naakiri, a nun Tire nun Sidon nabilinyie. Nama nu bara a me Isa nu na fee naxee rabafe. Na nan a to e gbegbe naxa fa a yire.

⁹ Isa naxa a fala a foxirabirɛe be, e xa kunkui nde xiri a be baa de ra, alako nama naxa fa a xeten.

¹⁰ Barima a to nu bara mixi gbegbe rayalan, furemae birin nu katama e xa e belexe din a ra.

¹¹ Ninnɛe nefɛ Isa to, e nu birama a bun ma, e nu gbelegbele, «Ala xa Di nan na i ra.»

¹² Konɔ Isa naxa tonyi doxo e ma e naxa mixie rakolon a xa fe ma.

Isa foxirabirɛ fu nun firin sugandife

(Matiyu 10:1-4, Luki 6:12-16)

¹³ Na xanbi, Isa naxa te geya fari. A naxa mixie xili a waxi naxee xon, e fan naxa fa a fe ma.

¹⁴ A naxa foxirabirɛ fu nun firin sugandi, alako e xa lu a seeti ma, a man xa e xe kawandi rabade,

¹⁵ a man xa senbe fi e ma jinne kerife ra mixie foxo ra.

¹⁶ A mixi fu nun firin nan sugandi: Simon, a naxan xili sa Piyeri,

¹⁷ Yaki, Sebede xa di, nun Yaya, Yaki xunya, (a naxa yi firinyie fan xili sa Bowanerige, na nan falaxi «sesarinyi xa die»),

¹⁸ Andire, Filipu, Barotolome, Matiyu, Tomasi, Alifa xa di Yaki, Tadayo, Simon Kanaanka,

¹⁹ nun Yudasi Isikariyoti naxan Isa yanfa, a a sa mixi kobie belexe.

Xaxili Seniyenxi rasotofe

(Matiyu 12:22-33, Luki 11:14-23, 12:10)

²⁰ Na xanbi, e naxa gbilen banxi, konon jama man naxa e malan e yire. E jnan mu non e degede.

²¹ Isa xa mixie to a me, e naxa siga a foxo ra, barima e nu a falafe, «A bara daxu.»

²² Seriyε karamonon naxee keli Darisalamu, nee fan nu a falafe, «A jinnεe kerima jinne mange Belesebulu nan saabui ra.»

²³ Isa naxa e xili, a taali sa e be, «Sentane nona Sentane keride?»

²⁴ Xa jamanε a yetε gere lantareya kui, na jamanε mu xanma.

²⁵ Xa denbaya fan a yetε gere lantareya kui, na denbaya mu xanma.

²⁶ Sentane fan, xa a a yetε gere lantareya kui, a xa fe bara jon, a a yetε kanama ne.

²⁷ Wo xa a kolon, mixi yo mu nona sode senbema xa banxi kui, a a harige ba a yi ra, xa a mu a xiri sinden. Na temui, a nona ne a harige birin munade.»

²⁸ «N xa nɔndi fala wo be, Ala diɲema ne adamadie xa yunubi nun marasotɔe birin ma,

²⁹ kɔnɔ mixi naxan Ala Xaxili Seniyenxi rasotɔma, na yunubi tan mu nɔma xafaride na kanyi be abadan.»

³⁰ Isa yi fe birin masen ne e be, barima e nu a falafe ne, «Ninne kanyi na a ra.»

Isa xa denbaya

(Matiyu 12:46-50, Luki 8:19-21)

³¹ Isa nga nun a xunya xemema naxa fa, e ti tande, e mixi xee Isa xilide.

³² Nama nu doxoɔxi Isa rabilinyi. E naxa a fala a be, «I nga nun i xunya na tande, e wama wo xa de masara.»

³³ Isa naxa e yaabi, «Nde findixi n nga nun n xunya ra?»

³⁴ A naxa a ya rage mixie tagi naxee nu doxoɔxi a rabilinyi, a fa a masen, «A mato, n nga nun n xunya nan ya.

³⁵ Mixi yo naxan Ala waxɔnfe rabama, na kanyi nan findixi n xunya xemema, n maagine, nun n nga ra.»

4

Xe rawali xa taali

(Matiyu 13:1-23, Luki 8:4-15)

¹ Isa man naxa kawandi ti folo baa de ra. Nama gbegebe to e malan, a naxa sa doxo kunkui kui, nama naxa lu baa de ra.

² A naxa fe wuyaxi masen e be taalie ra. A xa kawandi kui, a naxa a masen e be,

³ «Wo wo tuli mati. Xe rawali nde nan mini sansi xori garansande.

⁴ A to nu sansi x̄ori garansanma, x̄ori ndee naxa bira sankira x̄on, x̄onie naxa fa, e e don gbiki.

⁵ X̄ori ndee fan naxa bira ḡeme yire, b̄ende mu gbo d̄ennaxe. Nee naxa bula mafuren na, barima na b̄ende mu tilin.

⁶ K̄on̄o soge to x̄on̄o, na sansie naxa ragan, e xara gben, barima sanke mu nu na e b̄e.

⁷ Sansi x̄ori ndee fan naxa bira tunbe kunsie tagi. Tunbe kunsie naxa gbo, e sansie ix̄eten, e e kana, e mu bogi yo ramini.

⁸ Sansi x̄ori ndee fan naxa bira b̄ende fanyi ma. Na x̄orie tan, e keren keren birin sansie naxa t̄ons̄oe ramini, ndee naxa x̄ori tongo saxan namini, ndee x̄ori tongo senni, ndee x̄ori kem̄e.»

⁹ Na xanbi, a naxa a masen, «Xa wo tuli fe mema, wo wo tuli mati yi masenyi ra.»

¹⁰ Isa to lu a xati ma, a f̄oxirabire fu nun firinyie a nun naxee nu na a rabilinyi, e naxa a max̄orin a xa taalie ma.

¹¹ A naxa a masen e b̄e, «Ala bara fahaamui fi wo ma wo xa a xa manḡeya niini gundo kolon, k̄on̄o mixi gb̄et̄ee tan fe birin mema taali w̄oyenyie nan na,

¹² alako
 <E xa fe to a fanyi ra, k̄on̄o e naxa a igb̄e.
 E xa fe m̄e a fanyi ra, k̄on̄o e naxa a fahaamu.
 Na rabaxi n̄e alako e naxa fa e ya rafindi Ala ma,
 Ala fa dije e ma.»»

¹³ A naxa e max̄orin, «Wo to mu fa yi taali kui kolonxi, wo taali gb̄et̄ee kolonma di?

¹⁴ X̄e rawali naxan sansi x̄ori garansanma, a maniya mixi ra naxan Ala xa masenyi kawandima.

¹⁵ Mixi ndee maniyaxi na sansi xɔrie ra naxee bira kira xɔn. E nefe Ala xa masenyi me, Sentane a ba e xaxili ma.

¹⁶ Sansi xɔri naxee bira geme yire, nee misaalixi mixie nan na naxee Ala xa masenyi mema, e a suxu mafuren seewe ra.

¹⁷ Kɔnɔ sanke to mu na e be, e xa danxaniya mu buma. Tɔɔre nun jaxankate na e li Ala xa masenyi xa fe ra, e gbilenma ne Ala xa fe foxo ra keren na.

¹⁸ Sansi xɔri naxee bira tunbe kunsie tagi, nee misaalixi mixie nan na naxee Ala xa masenyi mema,

¹⁹ kɔnɔ yi dunipa kontofili, nun naafuli xoli, nun fe gbete xoli nan e suxuma han e Ala xa masenyi bejin. Na kui, Ala xa masenyi mu noma e boje masarade.

²⁰ Sansi xɔri naxee bira bende fanyi tan ma, nee misaalixi mixie nan na naxee Ala xa masenyi mema, e man a suxu, a e boje masara. Xori keren bogi tongo saxan naminima, ndee bogi tongo senni, gbete fan bogi keme.»

Lanpui xa taali (Luki 8:16-18)

²¹ Isa man naxa a masen e be, «Lanpui noma doxoɔde debe bun ma, xa na mu sade bun ma? A mu doxoma lanpui doxoɔse xa fari?

²² Barima se naxan birin noxunxi, fo a birin xa makenen. Se naxan birin findixi gundo ra, fo a birin xa sa kene ma.

²³ Xa wo tuli fe mema, wo wo tuli mati yi masenyi ra.»

²⁴ Isa man naxa a masen e be, «Wo wo ɲɔɔ sa n ma masenyi xɔn. Wo maniyase naxan nawalima booree be, na nan nawalima wo fan be, Ala man nde sa a xun.

²⁵ Fahaamui kanyi xa fahaamui xun masama, kɔnɔ fahaamutare, hali a naxan di maɲɔxunxi a gbe ra, na fama bade a yi ra.»

Sansi xɔri xa taali

²⁶ Isa man naxa a masen, «Ala xa mangeya maniyaxi xeme nan na naxan sansi xɔri garansanma xe ma.

²⁷ Xa a xife, xa a mu xife, kɔe nun yanyi, sansi bulama ne, a te, kɔnɔ a tan mu a kolon na rabama kiyoki.

²⁸ Bɔxi nan sansi ramɔma a yete ma. A bulama ne sinden, a te, a tɔnsɔe mini, a xɔri fa rafe.

²⁹ A nefe mɔ, a kanyi a xabama ne, barima a xaba temui bara a li.»

Konde xɔri xa taali

(Matiyu 13:31-35, Luki 13:18-19)

³⁰ Isa man naxa a masen, «Won nɔma Ala xa mangeya misaalide munse ra? Won nɔma a xa fe masende taali wɔyenyi mundun na?

³¹ A maniyaxi konde xɔri nan na. A ne sima bɔxi temui naxe, a xɔri xurun bɔxi sansi birin be,

³² kɔnɔ xa a bara bula, a findi a ra, a bili nun a salonyie gboma dangife sansi birin na, xɔnie nu fa e tee sa a kɔn na, niini bun ma.»

³³ A nu mixie kawandima yi taali wɔyenyi mooli gbege nan na e xaxili bere ra.

³⁴ A ɲan mu nu masenyi yo tima e be xa taali daaxi xa ma ra. Kɔnɔ xa e nun a fɔxirabirɛe doro bara lu a ra, a nu a birin tagi rabama ne e be.

Isa foye belebele raxarafe
(Matiyu 8:23-27, Luki 8:22-25)

³⁵ Nunmare to so na loxɔe kerenyi, Isa naxa a fala a fɔxirabirɛe be, «Won xee naakiri ma.»

³⁶ A fɔxirabirɛe naxa keli ɲama xun, e Isa xanin kunkui kui a nu naxan kui. E naxa kunkui gbeteɛ fan xanin.

³⁷ Foye belebele naxa keli baa ma, mɔrɔnyi nu fa sa kunkui kui.

³⁸ Kɔnɔ Isa tan nu na xife kunkui xɔre ra, a xunyi saxi xunsase ma. A fɔxirabirɛe naxa fa a raxunu, e a fala a be, «Karamɔxɔ, i mu kɔntɔfilixi won faxafe ra?»

³⁹ Isa to xunu, a naxa xaape foye ma, a fa baa yamari, «Dundu! I raxara!» Foye naxa iti, baa naxa raxara yen!

⁴⁰ Isa fa e maxɔrin, «Wo gaaxuxi munfe ra? Han ya danxaniya mu na wo be?»

⁴¹ E fan naxa gaaxu ki fanyi, e nu a fala e bore be, «Nde lanxi yi ma? Hali foye nun baa, e a xui rabatuma.»

5

Isa ɲinne kerife Gadaraka fɔxɔ ra
(Matiyu 8:28-34, Luki 8:26-39)

¹ Isa nun a fɔxirabirɛe naxa fa naakiri ma, Gadara boxi ma.

² Isa to goro kunkui kui, xeme nde naxa fa a ralande, ɲinne nu naxan fɔxɔ ra. A nu kelixi gaburie yire,

³ barima a nu sabatixi menni ne. Mixi yo mu nu noma a xiride sonon, hali yolonxonyi ra.

⁴ Sanya wuyaxi, e nu bara wure balan a sanyie ma, e yolonxonyi balan a belexee fan ma. Kono a nu yolonxonyie bolonma ne, a wuree fan birin igira. Mixi yo mu nu na naa naxan noma a ra.

⁵ Koe nun yanyi a nu na gaburie yire ne, a nun geyae fari. A nu gbelegbelema, a nu a yete maxono geme ra.

⁶ A to Isa to keli yire makuye, a naxa a gi, a sa suyidi a be.

⁷ A naxa gbelegbele, «Isa, i tan Ala Xili Xungbe Kanyi xa Di, i wama munse xon ma n be? N bara i mayandi Ala xa fe ra, i naxa n jaxankata.»

⁸ Isa nu bara a yamari, «I tan jinne, gbilen yi xeme foxo ra.»

⁹ Isa man naxa a maxarin, «I xili di?» A naxa a yaabi, «N xili ne Gali, barima muxu gali nan a ra.»

¹⁰ A naxa Isa mayandi ki fanyi, a a naxa e kerin na boxi ma.

¹¹ Xose gali nu na e demadonfe geya nde ma.

¹² Ninnee naxa Isa mayandi, «Muxu raso yi xosee alako muxu xa lu e fate.»

¹³ Isa naxa tin. Ninnee naxa gbilen na xeme foxo ra, e so xosee. Xosee naxa goro e gi ra tentenyi ra, e sin baa ma. E wulu firin nan nu a ra. E birin naxa madula, e faxa.

¹⁴ Naxee nu na xosee demadonfe, e naxa e gi. E naxa sa na fe fala taakae nun daaxakae be, mixie fan naxa siga na fe matode.

¹⁵ E to Isa yire li, e naxa na xeme to jinne gali nu naxan foxo ra, a doxoxi, sose ragoroxi a ma, a bara xaxili soto. Na naxa e gaaxu.

16 Naxee nu bara a to Isa jinnɛe kerixi xeme foxo ra ki naxe, a nun naxan naba xosee ra, e naxa a tagi raba e birin be.

17 Na xanbi, naakae naxa so Isa mayandife alako a xa keli e xa boxi ma.

18 Isa to nu bakife kunkui kui, jinnɛe nu xeme naxan foxo ra, a naxa Isa mayandi a e birin xa lu a ra.

19 Konɔ Isa mu tin, a a fala a be, «Gbilen i xonyi, i xa mixie yire. Sa dentegɛ sa e be, Marigi fe naxan birin nabaxi i be, a nun a kinikinixi i ma ki naxe.»

20 Xeme naxa siga, a sa na boxi isa folo, naxan xili Taa Fu. Isa naxan birin nabaxi a be, a naxa a tagi raba naakae be, birin naxa kaaba.

Ginɛdimɛdi rakelife faxe ma

nun ginɛ gbete rayalanfe

(Matiyu 9:18-26, Luki 8:40-56)

21 Isa man to giri naakiri ma kunkui kui, jama gbegbe naxa e malan a yire baa de ra.

22 Salide yarerati nde naxa fa a xon naxan xili Yayiru. A to Isa to, a naxa suyidi a be.

23 A naxa a mayandi ki fanyi, «N ma di ginɛ na a nii magagafe! Yandi, fa i fa i belexe sa a ma alako a xa yalan, a xa kisi.»

24 Isa naxa siga a foxo ra. Nama gbegbe fan naxa bira Isa foxo ra, e nu fa a xeten.

25 Ginɛ nde nu na e ya ma naxan xa kike wali mu nu a itima je fu nun firin bun ma.

26 A nu bara tooo seriba wuyaxi yi, a a harige birin so e yi ra, konɔ a mu fisa. A xa fure xun nu masama nan tui.

27 A to nu bara Isa xa fe me, a naxa so jama tagi, a fa Isa xanbi ra, a a belexe din a xa donma ra.

28 Barima a nu bara a fala a yete be, «Xa n no n belexe dinde Isa xa donma ra gbansan, n yalanma ne.»

29 A xa kike wali naxa dan keren na, a naxa a kolon a fate ma a a bara yalan.

30 Isa naxa a kolon keren na a senbe nde bara mini a fate yi kaabanako rabafe ra. A naxa a ya rafindi jama ma, a maxorinyi ti, «Nde a belexe dinxi n ma donma ra?»

31 A foxirabiree naxa a fala a be, «I mu jama toxi e i xetenfe ki naxe? I man nu fa maxorinyi ti, «Nde dinxi n na?»»

32 Kono Isa naxa a ya rage a xa a kanyi kolon.

33 Gine to a kolon fe naxan a sotoxi, a naxa gaaxu han a seren. A naxa suyidi Isa be, a nondi birin fala a be.

34 Isa naxa a fala gine be, «N ma di, i xa danxaniya bara i rayalan. Siga bopesa kui, i xa toore bara ba i ma.»

35 Isa to nu woyenfe, mixi ndee naxa fa kelife salide yarerati xonyi, e a fala a be, «I xa di gine bara faha. Hali i mu karamoxo tooro sonon.»

36 Kono Isa mu e xui danxun. A naxa a fala salide yarerati be, «I naxa gaaxu. I tan xa la Ala ra tun.»

37 Isa mu tin mixi yo xa bira a foxo ra, fo Piyeri, Yaki, nun Yaya, Yaki xunya.

38 E to salide yarerati xonyi li, Isa naxa mixie li, e wafe, e gbelegbelefe.

39 A to so banxi kui, a naxa e maxorin, «Wo wafe munfe ra? Wo gbelegbelema mun ma? Yi

dimedi mu faxaxi. A na xife ne.»

⁴⁰ Κονο e tan naxa so a mayelefe.

Isa to e birin namini, a naxa so dimedi saxi dennaxe, a tan nun a foxirabiree, a nun di baba, nun a nga.

⁴¹ Isa naxa a suxu a belexe ma, a a fala a be, «Talita kumi». Na nan falaxi e xa xui, «Ginedimedi, n naxe i be, keli!»

⁴² Ginedimedi naxa keli keren na, a a jere. A je fu nun firin nan nu a ra. Naxee nu na, e naxa kaaba ki fanyi, e birin de naxa ixara.

⁴³ Isa naxa a matintin e ra, a e naxa yi fe tagi raba mixi yo be. A naxa a fala e be e xa donse fi temedi ma.

6

Nasaretikae tondife lade Isa ra (Matiyu 13:53-58, Luki 4:16-30)

¹ Isa naxa keli menni, a siga a xonyi, a moxi dennaxe. A foxirabiree naxa bira a foxo ra.

² Malabu loxo, a naxa mixie kawandi folo salide kui. Mixi gbegbe naxa a xui me. E de naxa ixara, e e bore maxorin, «Nde yi masenxi yi be? A lonni mundun sotoxi yi ki? A noxi yi kaabanako fee rabade di?

³ Kamuderi xa mu a ra, Mariyama xa di? Yaki, Yusufu, Yuda, nun Simon taara xa mu a ra? A xunya ginemae fan mu na won ya ma be?» Na kui, e mu la a ra, e xono a ma.

⁴ Isa fan naxa a masen e be, «Namiponme binyaxi yire birin, fo a xonyi, a baribooree, nun a ngaxakerenyie tagi.»

⁵ Isa mu no kaabanako yo rabade naa, fo a to a belexe sa furema keren keren ma, a e rayalan.

⁶ Isa naxa kaaba e xa danxaniyatareja ma.

*Isa a fɔxirabire fu nun firinyie xεεfe
(Matiyu 10:5-42, Luki 9:1-6)*

⁷ Isa naxa a fɔxirabire fu nun firinyie xili, a e xεε firin firin na. A naxa nɔε fi e ma e xa nɔ jinnεε keride mixie fɔxɔ ra.

⁸ A naxa a fala e bε, «Wo naxa sese xanin wo xun ma, hali taami, gbɔnfɔε, nun kɔbiri. Wo xuli gbansan nan xanin.

⁹ Wo sankirie so, kɔnɔ wo naxa donma firin xanin wo xun.»

¹⁰ A naxa a fala e bε, «Wo na so banxi naxan kui, wo xa yigiya menni nε han wo sigama yire gbεtε tɛmɔi naxε.

¹¹ Xa mixi ndee tondi wo rasεnɛde, e mu e tuli mati wo ra, wo nε kelima naa, wo xa menni bεndε rakɔnkɔn wo sanyie ra, a xa findi seedejɔxɔya ra e bε, wo bara e rabolo.»

¹² Na kui, Isa fɔxirabireε naxa siga kawandi tide mixie bε alako e xa tuubi.

¹³ E naxa jinnεε kerɔ mixi gbegbe fɔxɔ ra. E naxa ture sa furema gbegbe ma, e e rayalan.

*Annabi Yaya xa faxε
(Matiyu 14:1-12, Luki 9:7-9)*

¹⁴ Galile mange Herode naxa yi fe mε, barima Isa xili nu bara te, a din yire birin na. Ndee nu a falama, «Yaya Xunxa nan kelixi faxε ma. Na nan a toxi nɔε na a yi a xa kaabanakoe raba.»

¹⁵ Gbεtεε fan nu a falama, «Annabi Eliya na a ra.» Ndee fan nu a falama, «Namijɔnmε nan a ra naxan luxi alɔ namijɔnmε dangixie.»

16 Kɔnɔ Herode to Isa xa fe mɛ, a naxa a fala, «N Yaya naxan xunyi bolon, na nan kelixi faxɛ ma.»

17 A na fala nɛ, barima a tan Herode yati nan mixie xɛɛ Yaya suxude, yɔlɔnxɔnyi xa sa a ma, a xa sa geeli Herodiyasi xa fe ra, a taara Filipu xa ginɛ, Herode naxan dɔxɔ.

18 Yaya nu a falama Herode bɛ, «A mu daxa i xa i taara xa ginɛ tongo.»

19 Na naxa a niya Yaya naxa rapaaxu Herodiyasi ma, a naxa wa a xa faxɛ xɔn. Kɔnɔ a faxa fɛɛrɛ mu nu na a bɛ,

20 barima Herode mu nu suusama Yaya ra. A nu a kolon mixi na a ra, naxan tinxin, a man seniyeɛn. Na na a toxi, a nu a makantama. Herode nu a tuli tima Yaya ra temui naxɛ, a nu kɔntɔfilima a xa wɔyɛnyi ra, kɔnɔ a man nu rafan a ma a xa nu a tuli mati a ra.

21 Lɔxɔ nde, Herodiyasi naxa fɛɛrɛ sɔtɔ Yaya faxafe ma. Herode naxa nɛlɛxin xulunyi ti a bari lɔxɔɛ igbilenyi xa fe ra. A naxa mixi binyee xili, a xa sɔɔrie xa mangɛɛ, a nun Galile bɔxi mixi xungbee.

22 Herodiyasi xa di ginɛ to so mɛnni, a fare boron mixie bɛ, a naxa rafan Herode nun a xa xɔpɛɛ ma. Mangɛ naxa a fala yi ginɛdimɛdi bɛ, «I wama naxan yo xɔn, a fala n bɛ n xa a fi i ma.»

23 A naxa a kali, a a fala a bɛ, «I na naxan yo maxɔrin n ma, n na soma nɛ i yi ra, hali a findi n ma mangɛya seeti ra.»

24 Ginɛdimɛdi naxa mini a sa a nga maxɔrin, «A lan n xa munse maxɔrin a ma?» A nga naxa a yaabi, «Yaya xunyi.»

²⁵ Ginɛdimɛdi naxa a xulun mafuren sigafe mangɛ yire, a a fala a bɛ, «N wama a xɔn ma nɛ, i xa Yaya xunyi so n yi ra pileti ma keren na.»

²⁶ Mangɛ naxa nimisa na ma ki fanyi, kɔnɔ a xa marakali nun a xa xɔnɛɛ xa fe ra, a mu nɔ tondide a bɛ.

²⁷ A naxa soori xɛɛ keren na, a xa sa fa Yaya xunyi ra. Soori naxa siga geeli kui, a sa Yaya xunyi bolon a dɛ i.

²⁸ A naxa fa a xunyi ra pileti ma, a na so ginɛdimɛdi yi ra. Ginɛdimɛdi fan naxa a xanin a nga xɔn ma.

²⁹ Yaya foxirabirɛɛ to yi fe mɛ, e naxa sa a fure tongo, e a ragata.

*Isa donse fife xɛmɛ mixi wulu suuli ma
(Matiyu 14:13-21, Luki 9:10-17)*

³⁰ Xɛɛrae man naxa naralan Isa yire. E fe naxee raba, e kawandi naxee ti, e naxa a birin dentɛɛɛ sa a bɛ.

³¹ Isa naxa a fala e bɛ, «Won xɛɛ yire madunduxi alako won doro xa lu yire keren, wo xa wo malabu.» A na fala nɛ, barima mixie xa fa nun sigɛ gbo e yire. E njan mu nu nɔma e yetɛ sɔtɔde, e xa e dɛge.

³² Na kui, e naxa baki kunkui kui, e doro xa siga wula i.

³³ Mixi wuyaxi naxa e to siga ra, e naxa e kolon. E gbegbe naxa keli na taaɛ, e e gi e sanyi ra han e tan singe sa so Isa nun a foxirabirɛɛ nu sigafe dennaxɛ.

³⁴ Isa to goro kunkui kui, a naxa nɔama gbegbe to naa. A naxa kinikini e ma, barima e nu luxi

ne alo yexee naxee makantama mu na. A naxa e kawandi folo fe gbegbe ra.

³⁵ Nunmare to so folo, Isa foxirabiree naxa e maso Isa ra, e a fala a be, «Won na wula ne yi ki, kee fan bara so.»

³⁶ Nama rayensen alako e xa siga taae nun daaxae naxee na be rabilinyi, e xa sa donsee sara.»

³⁷ Konoo Isa naxa e yaabi, «Wo tan xa donsee so e yi.» E tan naxa a fala a be, «Xa muxu sa taami sara yi nama birin be, na kobiri sigama han walike xa kike solomasaxan sare!»

³⁸ A naxa e maxarin, «Taami yeri na wo yi ra? Wo sa na mato.» E to a mato, e naxa a yaabi, «Taami suuli, a nun yexe firin.»

³⁹ A naxa yaamari fi mixi birin ma, e xa e magoro e xunde xunde ma nooge xinde fari.

⁴⁰ Na kui, mixie naxa siga doxo ra e keme keme nun e tongo suuli suuli ma.

⁴¹ Isa naxa na taami suuli nun na yexe firin tongo, a a ya rate koore ma, a fa Ala nuwali sa. A naxa taamie igira, a fa a so a foxirabiree yi ra, e xa e itaxun nama ma. A naxa na yexe firinyie fan itaxun birin ma.

⁴² Nama birin naxa e dege han e wasa.

⁴³ Taami nun yexe donxo to matongo, debe fu nun firin nan nafe.

⁴⁴ Mixi naxee taami don, xeme wulu suuli nan nu e ra.

*Isa nerefefe ye fari
(Matiyu 14:22-33)*

⁴⁵ Na xanbi, Isa naxa a fala a fɔxirabiree be, e xa baki kunkui kui, e giri naakiri ma. E xa siga a ya ra Betesayida, a tan xa nu jama ragbilen.

⁴⁶ A to ge a jungude jama ma, a naxa te Ala maxandide geya fari.

⁴⁷ Koe to so, kunkui nu na baa tagi. Isa keren nan nu na xare ma.

⁴⁸ A naxa a fɔxirabiree to e na toorofo a jaaxi ra laala bade, barima foye ya nu rafindixi e ma. Subaxe, Isa naxa fa a fɔxirabiree ma, a jerefe baa fari. A gbe mu nu luxi a xa dangi e ra,

⁴⁹ e fa a to jere ra ye fari. E naxa a maroxun tubari ra, e sonxoe rate,

⁵⁰ barima e birin nu Isa toxi, e birin gaaxuxi. Kono Isa naxa a masen e be keren na, «Wo naxa kontofili, n tan nan a ra. Wo naxa gaaxu.»

⁵¹ Isa naxa te e xa kunkui kui, foye fan naxa a raxara. E birin naxa kaaba, e de ixara.

⁵² E mu nu taamie xa kaabanako fe fahaamuxi, barima e xaxili mu nu rabixi.

*Isa furema gbegbe rayalanfe Genesareti
(Matiyu 14:34-36)*

⁵³ E to ge baa igiride, e naxa so Genesareti boxi, e kunkui xiri naa.

⁵⁴ E to goro kunkui kui, mixie naxa Isa kolon keren na,

⁵⁵ e naxa na boxi birin isa. E nu Isa xili mema dede, e nu fama e gi ra furemae ra a xon, e saxi e xa sadee ma.

⁵⁶ Isa nu soma daaxa nun taa yo kui, mixie nu furemae sama a ya ra yire makenenxie, e a mayandi e xa e belexe din a xa donma sanbunyi

gbansan na. Furema birin naxee na raba, e birin naxa yalan.

7

Ala xa seriye nun Adama xa naamunyi (Matiyu 15:1-20)

¹ Farisenie naxa e malan Isa yire, e nun seriye karamoxo ndee naxee nu bara fa kelife Darisalamu.

² E naxa a to, a foxirabire ndee e degema e belexe seniyentaree ra, e mu e raxaxi naamunyi ki ma.

³ Farisenie nun Yuwifi birin ne e degema fo e e belexe raxa sinden e xa naamunyi ki ma naxan fatanxi e benbae ra.

⁴ Xa e keli nama yire, e mu e degema sinden, fo e ge e maxade a diine ki ma. Naamunyi wuyaxi man na e yi ra, alo tonbili, tunde, nun paani maxa ki.

⁵ Na kui, Farisenie nun seriye karamoxoe naxa Isa maxarin, «Munfe ra i foxirabiree mu biraxi forie xa naamunyi foxo ra, e nu e dege e belexe seniyentaree ra?»

⁶ Isa naxa e yaabi, «Wo tan filankafuie, Annabi Esayi nondi yati nan masen wo xa fe ra a xa Kitaabui kui,

<Yi nama n binyama e de ne,
kono e bone makuya n na pon!

⁷ E xa sali fufafu na a ra,
barima e mixi xaranma adamadie xa
majoxunyiye nan na
alo na naamunyiye nan findixi n tan ma seriye
nan na.»»

⁸ «Wo bara Ala xa seriye bejin, wo bira mixie xa naamunyi foxo ra.»

⁹ Isa man naxa a masen e be, «Wo fataxi de! Wo gbilenxi Ala xa seriye nan foxo ra alako wo xa bira wo gbe naamunyi foxo ra!

¹⁰ Annabi Munsa bara a masen, «Wo xa wo baba nun wo nga binya.» A man bara a masen, «Mixi yo naxan a baba nun a nga konbi, a lan ne na kanyi xa faxa.»

¹¹ Kono wo tan naxe, xa mixi nde a fala a baba xa na mu a nga be, «I nu lanma i xa naxan soto n na i malise ra, n bara a fi Ala ma,»

¹² hali na kanyi mu fefe raba a baba nun a nga be.

¹³ Na kui, wo Ala xa seriye matandima wo xa naamunyie saabui ra, wo man fa nee nan masenma wo xa die be. Wo na fe mooli gbegbe nan nabama, bafe yi ra.»

¹⁴ Isa man naxa jama xili, a a masen e be, «Wo birin xa wo tuli mati n na, wo xa fahaamui soto.

¹⁵⁻¹⁶ Donse naxan keli a fari ma, a so mixi fate i, a sese mu na naxan noma a kanyi findide mixi seniyantare ra. Fe kobi naxee kelima mixi boje ma, nee nan a kanyi findima mixi seniyantare ra.»

¹⁷ Isa to bara keli jama xun, a so banxi, a foxirabiree naxa a maxorin yi taali woyenyi ma.

¹⁸ A naxa a masen e be, «Yaxa wo fan mu fahaamui soto? Wo mu a kolon, a donse yo keli a fari ma, a so mixi fate i, na mu noma a kanyi findide mixi seniyantare ra?»

¹⁹ Barima na mu soma boje xa kui, a goroma furi ne, a fa mini mixi fate i.» Na kui, Isa a masen ne, a donse birin seniyen.

²⁰ A man naxa a masen, «Fe kobi naxan kelima mixi bɔɲɛ ma, na nan a kanyi findima mixi seniyentare ra.

²¹ Barima xaxili kobi fatanma mixi bɔɲɛ nan na, alɔ langoɲa, muɲɛ, faxɛ tife,

²² yeɲɛ, wasatareya, ɲaaxui, yanfanteya, ɲengeya, toɲɛ, konbi, yeɛɛ igboe, nun daxupa.

²³ Na fe kobie birin kelima mixi bɔɲɛ nan ma, e a kanyi findi mixi seniyentare ra.»

*Siriya Fenisiya ginɛ xa danxaniya
(Matiyu 15:21-28)*

²⁴ Isa naxa keli mɛnni, a siga Tire bɔxi ma. A naxa so a yigiyade. A mu nu wama mixi yo xa a yire kolon, kɔɲɔ a mu nɔ a nɔxunde.

²⁵ Ginɛ nde nu na, ɲinne nu naxan xa di ginɛ fɔxɔ ra. A to Isa xa fe mɛ, a naxa fa a yire, a suyidi a bɛ.

²⁶ Yuwifi xa mu nu yi ginɛ ra, a nu barixi Siriya Fenisiya nɛ. A naxa Isa mayandi, a xa ɲinne kerɪ a xa di ginɛ fɔxɔ ra.

²⁷ Isa naxa a yaabi, «A lu dimɛɛ nan singe xa e dɛge, barima a mu lan taami xa ba dimɛdie yi ra, a sa baree bun.»

²⁸ Ginɛ fan naxa a yaabi, «Marigi, i nɔndi, kɔɲɔ baredi naxee na teebili bun ma, e fan dimɛɛ xa donse donma naxan birama bɔxi.»

²⁹ Isa naxa a fala a bɛ, «I xa yaabi xa fe ra, siga, ɲinne bara gbilen i xa di ginɛ fɔxɔ ra.»

³⁰ Ginɛ to gbilen a xɔɲyi, a naxa a xa di li a saxi sade ma, ɲinne bara gbilen a fɔxɔ ra.

Isa tulixɔri boboxi rayalanfe

³¹ Isa naxa keli Tire bɔxi, a dangi Sidon, a gbilen Galile baa mabiri, Taa Fu bɔxi ma.

³² E naxa fa tulixɔri nde ra a xɔn ma, wɔyɛnfe xɔrɔxɔxi naxan ma, e Isa mayandi a xa a bɛlɛxɛ sa a ma.

³³ Isa naxa tulixɔri tongo jama yire, e sa ti e xati ma. Isa naxa a bɛlɛxɛsolee raso tulixɔri tulie kui, a a yetɛ kan dɛye sa a nɛnyi ma.

³⁴ A naxa a ya rate koore, a a jɛngi rate a belebele ra. A fa a fala tulixɔri bɛ, «Efafata!» Na nan falaxi e xa xui, «I xa rabi!»

³⁵ A tulie naxa fe mɛ keren na, a nɛnyi fan naxa keli, a naxa wɔyɛn fɔlɔ a fanyi ra.

³⁶ Isa naxa e yamari, a e naxa yi fe fala mixi yo bɛ. Kɔnɔ hali Isa to nu tɔnyi dɔxɔma e ma kiyoki, e tan nu sigama a xa xibaaru fala ra nan tui.

³⁷ E nu bara kaaba ki fanyi, e nu a fala, «A fe fanyi mɔoli birin nabama! A a niyama tulixɔri xa fe mɛ, boboe fan xa wɔyɛn!»

8

Isa donse fife xɛmɛ mixi wulu naani ma (Matiyu 15:32-39)

¹ Na saxanyi, jama gbegebe man nu bara e malan. Donse to mu nu e yi ra, Isa naxa a fɔxirabirɛɛ xili, a a masen e bɛ,

² «N bara kinikini yi jama ma, barima a xi saxan nan yi ki, e na n yire. Donse yo mu e bɛ yi ki.

³ N na a fala ya, e xa siga e xɔnyi kaame ra e ma, e tɔɔrɔma nɛ kira xɔn ki fanyi. Ndee na e ya ma, e kelide makuya.»

⁴ Isa fɔxirabirɛɛ naxa a yaabi, «Taami sɔtɔma di yi wula kui naxan yi jama wasama?»

⁵ Isa naxa e maxɔrin, «Taami gundi yeri na wo yi?» E naxa a yaabi, «Solofere.»

⁶ Isa naxa a fala jama bɛ e xa dɔxɔ bɔxi. A naxa na taami gundi solofere tongo, a Ala nuwali sa. A to e igira, a naxa e so a fɔxirabirɛɛ yi ra, e xa e itaxun jama ma. E fan naxa a raba na ki.

⁷ Yɛxɛ lanma ndee fan nu na e yi ra. Isa to Ala nuwali sa e xa fe ra, a naxa a fala, a e fan xa itaxun.

⁸ Nama naxa a dɛge han e wasa. Donse dɔnxɔɛ fan naxa matongo han debe solofere naxa rafe.

⁹ Mixi wulu naani jɔndɔn nan nu na naa. Isa to e ragbilen,

¹⁰ a naxa te kunkui kui keren na, e nun a fɔxirabirɛɛ naxa siga Dalamanutu bɔxi ma.

*Farisenie nun Sadusenie xa danxaniyatarepa
(Matiyu 16:1-12)*

¹¹ Farisenie naxa fa, e nun Isa naxa wɔyɛn fɔlɔ. E to nu wama a matofe, e naxa a maxɔrin a xa tɔnxuma makaabaxi nde masen e bɛ kelife koore ma.

¹² Na naxa Isa bɔjɛ tɔɔrɔ ki fanyi. A naxa a masen, «Munfe ra yi waxati mixie n maxɔrinma tɔnxuma makaabaxi ma? N xa nɔndi fala wo bɛ, tɔnxuma yo mu fima yi waxati mixie ma.»

¹³ Na xanbi a naxa keli e xun ma, a man baki kunkui kui girife ra naakiri ma.

¹⁴ A fɔxirabirɛɛ nu bara nɛɛmu fade taami nde ra e xun. Taami gundi keren peti nan nu na e yi ra kunkui kui.

15 Isa naxa yi matintin e ra, «Wo wo yete ratanga Farisenie nun Herode xa lebini ma.»

16 E naxa so woyenfe e bore be na fe ma, a a na falaxi ne barima taami mu na e yi ra.

17 Isa to e xa woyenyi kolon, a naxa a masen e be, «Wo taami fe falama wo bore be munfe ra? Han ya wo mu xaxili soto, wo mu fe fahaamu? Wo xaxili mu rabixi?»

18 Ya na wo be, konɔ wo mu se toma. Tuli na wo be, konɔ wo mu fe mema. Wo neemuxi ne?

19 N taami gundi suuli itaxun mixi wulu suuli ma dennaxe, wo debe yeri rafe taami donxɔe ra?» E naxa a yaabi, «Fu nun firin.»

20 «N man to taami gundi solofere itaxun xemɛ wulu naani ma, wo debe yeri rafe taami donxɔe ra?» E naxa a yaabi, «Solofere.»

21 A fa e maxorin, «Han ya wo mu fahaamui soto?»

Donxui rayalanfe

22 E to so Betesayida, mixie naxa fa donxui nde ra Isa xɔn, e a mayandi a xa a belexe sa a ma.

23 Isa naxa donxui belexe suxu, a mini a ra taa fari ma. A naxa a deye sa a ya ma, a a belexe sa a ma, a fa a maxorin, «I se nde toma?»

24 Donxui naxa a ya rabi, a fa a fala, «N bara mixie to pere ra, konɔ e luxi alo wuri bilie.»

25 Isa man naxa a belexe sa a ya ma. Donxui to a ya rabi sonon, a nu bara yalan, a se birin igbema a fanyi ra.

26 Na temui, Isa naxa a fala a be, «Gbilen i xonyi keren na, hali i mu so taa kui.»

*Piyeri Isa kolonfe Ala xa Mixi Sugandixi ra
(Matiyu 16:13-20, Luki 9:18-21)*

²⁷ Isa nun a ƒoxirabirɛɛ man naxa mini sigafe ra taa naxee na Sesareya Filipi rabilinyi. Kira xɔn, Isa naxa a ƒoxirabirɛɛ maxɔrin, «Mixie munse falama n ma fe ra? Nde lanxi n ma?»

²⁸ E naxa a yaabi, «Ndee a falama, Annabi Yaya Xunxa. Ndee a falama, Annabi Eliya, xa na mu a ra namijnɔnmɛ gbɛtɛ.»

²⁹ Isa man naxa e maxɔrin, «Kɔnɔ wo tan naxɛ di? Nde n na?» Piyeri naxa a yaabi, «Ala xa Mixi Sugandixi nan na i ra.»

³⁰ Isa naxa a matintin e ra, a e naxa a xa fe fala mixi yo bɛ.

*Isa a xa faxɛ nun marakeli xa fe masenfe
(Matiyu 16:21-28, Luki 9:22)*

³¹ Isa naxa a masen ƒɔlɔ e bɛ, a fo Adama xa Di xa tɔɔrɛ gbegbe sɔtɔ. Yuwifie xa forie, sɛrɛxɛdubɛ kuntigie, nun sɛriyɛ karamɔxɔɛ mu lama a ra, e a faxa, kɔnɔ xi saxan dangi xanbi, a man kelima nɛ faxɛ ma.

³² A naxa yi wɔyɛnyi birin masen e bɛ a fiixɛ ra. Piyeri to a bendun, e sa ti e xati ma, a naxa so wɔyɛnfe Isa ma, a xa ba na mɔoli falafe.

³³ Kɔnɔ Isa naxa a ya rafindi a ƒoxirabirɛɛ ma, a fa a fala Piyeri bɛ, «Keli n ya i, i tan Sentanɛ! I xaxili mu tixi Ala fee xa ra, a tixi adama fee nan na.»

³⁴ Na xanbi, Isa naxa pama xili a nun a ƒoxirabirɛɛ, a a masen e bɛ, «Xa mixi wa birafe n ƒoxɔ ra, a xa tondi a yetɛ ma, a tin tɔɔrɛ nun faxɛ ra, a bira n ƒoxɔ ra.

³⁵ Mixi naxan wama a yete rakisife, na kanyi lɔɛma nɛ. Naxan a yete ralɔɛma n tan ma fe ra a nun n ma xibaaru fanyi xa fe ra, na kanyi kisima nɛ.

³⁶ Dunija birin sɔtɔɛ munse fanma mixi ma, xa a sigama yahannama?

³⁷ Fe mundun na, mixi nɔma a xa ariyanna masarade naxan na?

³⁸ Naxan yo yaagima n tan nun n ma wɔyenyi xa fe ra yi waxati mixi kobie nun yunubitɔɛɛ tagi, n tan Adama xa Di fama n Baba xa nɔre kui tɛmui naxe n nun malekɛ seniyɛnxie, n fan yaagima nɛ na kanyi xa fe ra.»

9

¹ Isa man naxa a masen e bɛ, «N xa nɔndi fala wo bɛ, mixi ndee tixi wo ya ma be, naxee mu faxama fo e Ala xa mangɛya niini to fa ra senbe kui.»

Isa nɔrɔfe

(Matiyu 17:1-13, Luki 9:28-36)

² Xi senni dangi xanbi, Isa naxa Piyeri, Yaki, nun Yaya xanin e doro ma geya itexi nde fari. Menni Isa naxa masara, a nɔrɔ e ya xɔri.

³ A xa sosee naxa fiixe a mɔoli nde ra naxan mu toma dunija ma.

⁴ Annabi Eliya nun Annabi Munsa naxa mini fɔxirabirɛɛ ya xɔri, e naxa e to naa e nun Isa wɔyɛnfe.

⁵ Piyeri naxa a fala Isa bɛ, «Karamɔxɔ, fe fanyi na a ra muxu to na be yi ki. Muxu xa lingira saxan yailan, keren i gbe, keren Annabi Munsa gbe, keren Annabi Eliya gbe.»

⁶ Piyeri na fala ne a to mu nu sese kolon a naxan falama, barima a tan nun a booree nu bara gaaxu ki fanyi ra.

⁷ Na xanbi, nuxui naxa goro e xun ma, xui nde naxa mini nuxui kui, a a masen, «N ma Di maxanuxi nan yi ki. Wo wo tuli mati a ra.»

⁸ Na ikoroxi ra, Isa foxirabirɛe to e ya rage, e mu mixi yo to e yire fo Isa.

⁹ E to nu na gorofe geya fari, Isa naxa a matintin e ra, e fe naxan toxi e ya ra, e naxa a fala mixi yo be, han beemanun Adama xa Di xa keli faxe ma.

¹⁰ E naxa na ragata e xaxili ma, e nu e bore maxorin, «A to a fala a a kelima faxe ma, na munse masenxi?»

¹¹ E naxa Isa maxorin, «Munfe ra seriye karamoxoe a falama a fo Annabi Eliya nan singe xa fa?»

¹² A naxa a masen e be, «Nondi na a ra. Annabi Eliya nan singe fama yati, a fe birin yailan. A man sebexi munfe ra, a fo Adama xa Di xa tɔɔɔe gbegbe soto, mixie a mabere?»

¹³ Konɔ n xa a fala wo be, Annabi Eliya jan bara fa, konɔ e bara e waxonfe birin niya a ra, alo a xa fe sebexi ki naxe.»

*Isa pinne kerife dimedi foxo ra
(Matiyu 17:14-23, Luki 9:37-45)*

¹⁴ Na xanbi, e naxa sa foxirabire booree li, e nun seriye karamoxoe nu na xoroxofe e xa woyenyie kui, nama gbegbe fan nu na e rabilinyi.

¹⁵ Nama fefe Isa to, e naxa kaaba, e e gi, e xa sa a xeebu.

16 Isa naxa e maxorin, «Wo nun yee na woyenfe yi mooli ra munfe ma?»

17 Xeme nde naxa a yaabi nama tagi, «Karamoxo, n faxi n ma di xeme nan na i xon, barima pinne na a foxo ra naxan bara a de bobo.

18 A na keli a ra dede, a a rabirama ne boxi, a de xunfe nu fa mini, a nu a jinyi raxin, a fate birin xorocho a ra. N bara i foxirabiree mayandi e xa yi pinne keri a foxo ra, konon e mu no.»

19 Isa naxa e yaabi, «Wo tan danxaniyatare bonsoe, n xa lu wo seeti ma han mun temui? N xa ti wo bun ma han mun loxo? Wo fa na di ra n xon.»

20 E naxa fa a ra a xon. Ninne to Isa to, a naxa di rabira keren na, a nu fa a mapindigilin boxi, a de xunfe nu mini.

21 Isa naxa a baba maxorin, «Yi rabama a ra kabi mun temui?» A naxa a yaabi, «Kabi a dimedi temui.

22 Sanmaya wuyaxi yi pinne a rabirama te xora, xa na mu ye, alako a xa a faha. Konon xa i noma fe nde ra, muxu mali. Kinikini muxu ma!»

23 Isa naxa a masen a be, «I naxe, xa n noma. Fefe mu na naxan mu noma rabade mixi be xa danxaniya na a be.»

24 Di baba fan naxa a xui ite keren na Isa mayandife ra, «Danxaniya na n be, konon n mali n ma danxaniyatare na xa fe ra!»

25 Isa to nama to, e fafe e gi ra, a naxa woyen pinne ra, «I tan pinne naxan bara yi di de bobo, i a tuli xori, n bara i yaamari, gbilen a foxo ra, i man naxa a tooro sonon!»

26 Ninne naxa sonxo, a di raketun a ra a naaxi ra, a fa gbilen a foxo ra. Di naxa lu alo a faxaxi

ne. Mixi gbegebe naxa a fala, «A bara faxa.»

²⁷ Kɔnɔ Isa naxa a suxu a belexe ma, a a rakeli, di fan naxa ti.

²⁸ Isa to so banxi, a foxirabiree naxa a maxorin e doroma, «Munfe ra muxu tan mu nɔ na jinne keride?»

²⁹ Isa naxa a masen e be, «Yi jinne mooli tan kerima mixi foxo ra Ala maxandi nan tun na.»

*Isa a xa faxe nun marakeli xa fe masenfe sanmaya firin nde
(Matiyu 17:22-23, Luki 9:43-46)*

³⁰ E naxa keli mɛnni, e Galile boxi igiri. Isa mu nu wama mixie xa a yire kolon,

³¹ barima a nu na a foxirabiree xaranfe ne. A naxa a masen e be, «Adama xa Di sama ne mixie belexe, e a faxa. A xa faxe xi saxan dangi xanbi, a man kelima ne faxe ma.»

³² Kɔnɔ a foxirabiree mu a xa woyenyi fahaamu, e man mu suusa a maxorinde.

*Mixi naxan tide gbo
(Matiyu 18:1-5, Luki 9:46-48)*

³³ E naxa so Kaperenamumu. E man to so banxi kui, Isa naxa e maxorin, «Wo nu na woyenyi mundun kira xɔn?»

³⁴ Kɔnɔ e mu sese fala, barima e to nu woyenma e bore be kira xɔn, e nu wama a kolonfe ne naxan tide gbo e ya ma.

³⁵ Na kui, Isa to a magoro, a naxa yi mixi fu nun firin xili, a a masen e be, «Xa mixi yo wa findife yarerati ra, fo na kanyi xa findi birin xa xanbirati ra, a findi birin hayi fanma ra.»

³⁶ Isa naxa dimedi nde tongo, a a ti e tagi. A naxa dimedi dɔxɔ a san ma, a fa a masen a fɔxirabirɛɛ bɛ,

³⁷ «Mixi yo naxan yi dimedi mɔɔli rasenɛma n xili ra, na kanyi bara n tan yetɛ yati rasenɛ. Mixi yo n nasenɛ, na kanyi mu n tan gbansan xa rasenɛxi. A bara n xɛɛma fan nasenɛ.»

Findife Isa fɔxirabirɛ ra

(Luki 9:49-50)

³⁸ Yaya naxa a fala a bɛ, «Karamɔxɔ, muxu bara xɛmɛ nde to a jinne kerima mixi fɔxɔ ra i xili saabui ra. Muxu bara kata a xa ba na ma, barima a mu biraxi won fɔxɔ ra.»

³⁹ Isa naxa a masen, «Wo naxa a raton, barima mixi yo kaabanako raba n xili saabui ra, na kanyi mu nɔma fe jaaxi falade n ma fe ra mafuren.

⁴⁰ Na kui, mixi naxan mu a ikelixi won xili ma, a kanyi na won bɛ nɛ.

⁴¹ Mixi yo wo ki ye n xili ra wo to biraxi Ala xa Mixi Sugandixi fɔxɔ ra, n xa nɔndi fala wo bɛ, na kanyi mu ganma a baraayi ra muku.»

Maratantanyi saabui

(Matiyu 18:6-9, Luki 17:1-2)

⁴² «Mixi yo yi mixi xuri keren natantan, naxan danxaniyaxi n ma, a fisa na kanyi bɛ gɛmɛ binye xa xiri a konyi ra, a rasin baa ma.

⁴³⁻⁴⁴ Xa i bɛlɛxɛ findi i ratantanse ra, a bolon. I sofe ariyanna i bɛlɛxɛ keren bolonxi, na fisa i bɛ dinɛ i bɛlɛxɛ firin luxi na, i fa siga yahannama, tɛ mu xubenma dennaxe.

⁴⁵⁻⁴⁶ Xa i sanyi findi i ratantanse ra, a bolon. I sofe ariyanna i sanyi keren bolonxi, na fisa i bɛ dinɛ i sanyi firin luxi na, i fa woli yahannama.

⁴⁷ Xa i ya findi i ratantanse ra, a ba na. I sofe ariyanna i ya keren kanaxi, na fisa i be dine i ya firin luxi na, i fa woli yahannama,

⁴⁸ kuli mu faxama dennaxe, te fan mu xubenma.»

(Matiyu 5:13, Luki 14:34-35)

⁴⁹ «Te sama ne mixi birin ma, alo foxe sama donse ma ki naxe.

⁵⁰ Foxe findixi fe fanyi nan na, konɔ xa foxe mexemexenyi bara ba, a fa mexemexenma di? Foxe xa lu wo i, wo xa lu boɓesa kui wo bore tagi.»

10

Futi nun fatanyi

(Matiyu 19:1-9, Luki 16:18)

¹ Isa naxa keli menni, a siga Yudaya boxi a nun Yuruden naakiri ma. Nama gbegbe man naxa e malan a yire, a fan naxa e kawandi folo, alo a nu darixi a ra ki naxe.

² Farisenie naxa fa Isa yire alako e xa gantanyi te a be. E naxa a maxarin, «A daxa xeme xa mee a xa gine ra?»

³ Isa naxa e yaabi, «Annabi Munsa wo yamari munse ra?»

⁴ E fan naxa a yaabi, «Annabi Munsa a fala ne, a xa xeme wa meefe a xa gine ra, a xa fatan keedi nan nafala, a fa mee gine ra.»

⁵ Isa naxa a masen e be, «Annabi Munsa yi yaamari sebexi ne wo be wo xaxili to xoroɔo.

⁶ Konɔ dunjpa folo fole ra, Ala naxa xeme nun gine daa.

⁷ <Na kui, xeme kelima a baba nun a nga xun ma, a a xa gine xa futi xiri,

⁸ e firin findi keren na.> Na nan a toxi, mixi firin xa mu e ra sɔnɔn, e firin bara findi keren na.

⁹ Ala bara naxee xiri e boore ra, adama naxa e rafatan.»

¹⁰ E to so banxi, Isa fɔxirabirɛe man naxa a maxɔrin na masenyi ma.

¹¹ Isa naxa a masen e be, «Mixi yo mee a xa gine ra, a sa gbete dɔxɔ, a kanyi bara yene raba.

¹² Xa gine fan mee a xa xeme ra, a sa dɔxɔ xeme gbete xɔn, a fan bara yene raba.»

Isa nun dimɛdie

(Matiyu 19:13-15, Luki 18:15-17)

¹³ Mixie nu fafe dimɛdie ra Isa xɔn, alako a xa a belexe sa e ma, kɔnɔ a fɔxirabirɛe naxa wɔyen na mixie ma.

¹⁴ Isa to na fe to, a naxa xɔnɔ, a fa a masen a fɔxirabirɛe be, «Wo a lu dimɛdie xa fa n yire. Wo naxa tɔnyi dɔxɔ e ma, barima naxee maniyaxi e ra, nee nan soma Ala xa mangɛya niini bun ma.

¹⁵ N xa nɔndi fala wo be, mixi naxan mu tinma Ala xa mangɛya niini ra alɔ dimɛdi, na kanyi mu soma Ala xa mangɛya niini bun ma feo!»

¹⁶ A naxa dimɛdie dɔxɔ a san ma, a a belexe sa e ma, a duba e be.

Segɛtala bannaxi

(Matiyu 19:16-30, Luki 18:18-30)

¹⁷ Isa to nu bara kira suxu, xeme nde naxa fa a gi ra a fɔxɔ ra, a a xinbi sin a bun ma. A naxa Isa maxɔrin, «Karamɔxɔ fanyi, a lan n xa munse raba alako n xa abadan kisi sɔtɔ ke ra?»

¹⁸ Isa naxa a masen a be, «Munfe ra i n xilima karamoxo fanyi? Mixi yo mu fan. Ala keren peti nan fan.

¹⁹ I seriye kolon: «I naxa faxe ti. I naxa yebe raba. I naxa mupe ti. I naxa mixi topege. I naxa fu mixi ma. I baba nun i nga binya.»

²⁰ Xeme naxa Isa yaabi, «Karamoxo, n bara na birin nabatu kafi n dimedi temui.»

²¹ Isa naxa xeme mato, a naxa a xanu. A naxa a masen a be, «Fe keren nan fa luxi i be. Siga, se naxan birin na i yi ra, i sa a mati, i a kobiri fi setaree ma. Na kui, i fama bannaya sotode ariyanna. I na na raba, fa, i bira n foxo ra.»

²² Xeme to na woyenyi me, a naxa siga sunnunyi kui, barima harige gbegbe nu na a yi ra.

²³ Isa naxa a ya rage a rabilinyi, a fa a masen a foxirabiree be, «Sofe Ala xa mangeya niini bun ma, a xorocho naafuli kanyie be ki fanyi!»

²⁴ A foxirabiree naxa kaaba a xa woyenyi ma, kono Isa man naxa a masen e be, «N ma die, sofe Ala xa mangeya niini bun ma, a xorocho ki fanyi!»

²⁵ Noxome so joxun senbe yale ra, dine banamixi sofe ra Ala xa mangeya niini bun ma.»

²⁶ Isa foxirabiree de naxa ixara ki fanyi ra, e nu e bore maxarin, «Nde fa noma kiside fa?»

²⁷ Isa naxa e mato, a fa a masen e be, «Adama mu noma a yete rakiside, kono Ala tan noma fe birin na.»

²⁸ Piyeri naxa woyen folo Isa be, «A mato, muxu bara keli se birin xun ma, muxu bira i foxo ra.»

²⁹ Isa naxa a masen, «N xa nondi fala wo be, mixi yo naxan na keli a xa se nde xun ma n tan nun n ma xibaaru fanyi xa fe ra, a findi banxi

ra ba, xunyae ba, taarae ba, baba ba, nga ba, die ba, bɔxie ba,

³⁰ na kanyi fama na birin ɲɔxɔɛ kɛmɛ kɛmɛ nan sɔtɔde. Fɔxɔɛe yo, xunyae yo, taarae yo, babae yo, ngae yo, bɔxie yo, a e sɔtɔma yi dunija ma a nun ɲaxankate ra, a man fa abadan kisi sɔtɔ aligiyama.

³¹ Yarerati wuyaxi fama findide xanbiratie ra, xanbiratie fan findi yareratie ra.»

Isa a xa faxɛ nun marakeli xa fe masenfe sanmaya saxan nde

(Matiyu 20:17-19, Luki 18:31-34)

³² Isa nun a fɔxirabirɛɛ naxa kira suxu tefe Darisalamu, Isa tixi e ya ra. A fɔxirabirɛɛ nu kɔntɔfilixi, naxee fan nu biraxi e fɔxɔ ra, nee fan nu gaaxuxi. Isa man naxa a fɔxirabirɛ fu nun firin xun lan, a so fe tagi rabafe e bɛ naxan fama a tan lide.

³³ A naxa a masen, «Wo a mato, won na tefe Darisalamu nɛ yi ki. Adama xa Di sama nɛ sɛrɛxɛdubɛ kuntigie, nun sɛriye karamɔxɔɛ bɛlɛxɛ, e a makiiti faxɛ kiiti ra, e a so kaafirie yi ra.

³⁴ E a mayelema nɛ, e dɛye bɔxun a ma, e a bɔnbɔ sɛbɛrɛ ra, e man fa a faxa. Kɔnɔ a xa faxɛ xi saxan dangi xanbi, a man kelima nɛ faxɛ ma.»

Sebede xa die xa maxɔrinyi

(Matiyu 20:20-28, Luki 22:24-47)

³⁵ Na xanbi, Sebede xa die, Yaki nun Yaya, e naxa e maso Isa ra, e a fala a bɛ, «Karamɔxɔ, muxu wama a xɔn ma nɛ, muxu na fe naxan yo maxɔrin i ma, i xa na raba muxu bɛ.»

³⁶ Isa naxa e maxorin, «Wo wama n xa munse raba wo be?»

³⁷ E naxa a yaabi, «Tin muxu be, keren xa dɔɔɔ i yirefanyi ma, boore fan xa dɔɔɔ i kɔɔla ma i xa nɔɔɔrɔe kui.»

³⁸ Isa naxa a masen e be, «Wo mu a kolon wo fe naxan maxorinfe. Wo nɔma tinde tɔɔɔrɔe ra, alɔ n tan tinma a ra ki naxe? Wo nɔma tide tɔɔɔrɔe ya i naxan fafe n lide?»

³⁹ E naxa a yaabi, «Muxu nɔma.» Isa fan naxa a fala e be, «Wo fan yati fama jaxankate sɔtɔde alɔ n tan. Wo fan fama tide n ma tɔɔɔrɔe bun ma naxan fafe n lide.

⁴⁰ Kɔɔɔ dɔɔɔɔfe n yirefanyi nun n kɔɔla ma, na mu fatanma n tan xa ra. Na na mixie nan be, a ragataxi naxee be.»

⁴¹ Fɔxirabire fu dɔnɔɔe to na fe me, e bɔɔɔɔ naxa te fɔɔɔ Yaki nun Yaya ma.

⁴² Isa naxa e xili a yire, a a masen e be, «Wo a kolon, naxee kolonxi jamanɔe mangɔe ra, e mixie yamarima a xɔɔɔɔɔe ra, e e senbe raminima e ma alako e xa mangɔya xa kolon.

⁴³ Kɔɔɔ a naxa lu na ki wo tan tagi. Mixi naxan wama a tide xa gbo wo ya ma, a xa findi wo malima nan na.

⁴⁴ Mixi naxan wama findife wo xa yarerati ra, a kanyi xa findi birin xa konyi nan na.

⁴⁵ Hali Adama xa Di a faxi na nan ma. A mu faxi xe mixie xa wali a tan be. A faxi ne alako a tan nan xa wali mixie be, a xa mixi gbegbe xunsara a xa faxe saabui ra.»

*Isa Yeriko dɔnɔɔɔ rayalanfe
(Matiyu 20:29-34, Luki 18:35-43)*

⁴⁶ E naxa so Yeriko. Isa nun a fɔxirabirɛɛ man to nu kelife naa, e nun jama gbege, Timeyo xa di xeme Baritimeyo nu dɔxɔxi kira de ra kule matide. Dɔnxui nan nu a ra.

⁴⁷ A to a me a Isa Nasaretika nan nu dangife naa, a naxa so a xilife a xui itexi ra, «Isa, Dawuda xa Di, kinikini n ma.»

⁴⁸ Nama naxa woyen dɔnxui ma a a xa a sabari, kɔnɔ a jan naxa a xui ite dangi a singe ra, a nu xili ti, «Dawuda xa Di, kinikini n ma.»

⁴⁹ Isa naxa ti, a a fala, «Wo a xili.» E naxa dɔnxui xili, e a fala a be, «Limaniya! Keli, Isa na i xilife!»

⁵⁰ Dɔnxui naxa a xa donma binye wole keren na, a keli, a tukan, a siga Isa yire.

⁵¹ Isa naxa a maxarin, «I wama n xa munse raba i be?» Dɔnxui naxa a yaabi, «Karamɔxɔ, n wama ne n ya xa se to.»

⁵² Isa naxa a masen a be, «Siga, i xa danxaniya bara i rakisi.» A ya naxa se to keren na, a fa bira Isa fɔxɔ ra kira xɔn.

11

Isa sofe Darisalamu

(Matiyu 21:1-11, Luki 19:28-44, Yaya 12:12-16)

¹ E to makore Darisalamu ra, e na Betifage nun Betani yire li, Oliwi geya mabiri, Isa naxa a fɔxirabire mixi firin xee,

² a a fala e be, «Wo xa so taa kui naxan na yare. Wo nefɛ so naa, wo sofale lanma lima a xirixi na, mixi singe mu nu dɔxɔ naxan fari. Wo xa a fulun, wo fa a ra n xɔn ma.

³ Xa mixi nde fa sa wo maxorin, <Wo a fulunfe munfe ra,> wo xa a yaabi, <Marigi nan hayi na a ma. A a ragbilenma ya.>»

⁴ E to siga, e naxa a li sofale lanma xirixi naade nde sseti ma kira de ra. E to a fulun,

⁵ mixi naxee nu tixi naa, e naxa e maxorin, «Wo munse rabafe, wo to yi sofale lanma fulunxi?»

⁶ E naxa e yaabi alo Isa a masen e be ki naxe. Nee fan naxa e lu e xa siga.

⁷ E to fa sofale lanma ra Isa xon, e naxa e xa donmae sa a fari, Isa fa a magoro a ma.

⁸ Mixi gbegbe naxa e xa donmae itala kira xon ma, ndee fan naxa fense sege, e nee fan sa kira xon ma Isa binyafe ra.

⁹ Nama naxee nu jerefe Isa ya ra, a nun naxee nu jerefe a xanbi ra, e birin nu e xui itefe, e a fala,

«Tantui na won Nakisima be!

Baraka na a be naxan fafe Marigi xili ra!

¹⁰ Baraka na won Baba Dawuda xa mangeya be naxan na fafe!

Tantui na won Nakisima be naxan na koore ma!»

¹¹ Isa to so Darisalamu, a naxa siga horomobanxi kui. A to ge naa rabilinyi birin matode, e nun a foxirabire mixi fu nun firinyie naxa siga Betani, barima ke nu bara so.

Isa xore bili dankafe

(Matiyu 21:18-22)

¹² Na kuye iba, e to nu kelife Betani, kaame naxa Isa suxu.

¹³ A to xore bili nde to, a ndedi makuyaxi e ra, a burexe na a kon na, a naxa sa na mato, xa a

nɔma a bogi nde masɔtɔde. Kɔnɔ a to makɔre xɔre bili ra, a mu sese li a kɔn na fo a burexe, barima xɔre bogi temui mu nu a lixi.

¹⁴ Isa naxa a fala xɔre bili be, «Mixi yo naxa i tan bogi don sɔnɔn!» A fɔxirabiree fan naxa a xui me.

Isa sarematie kerife hɔrɔmɔbanxi kui

(Matiyu 21:12-17, Luki 19:45-48, Yaya 2:13-16)

¹⁵ E to siga Darisalamu, Isa naxa so hɔrɔmɔbanxi kui, a sarematie nun saresoe kerifɔlɔ, naxee nu na naa. A naxa kɔbiri masaree xa teebilie nun ganbe matie xa dɔxɔsee rabira.

¹⁶ A man mu tin mixi yo xa dangi hɔrɔmɔbanxi sansanyi kui, e na findi e xa kote maxanin kira ra.

¹⁷ A naxa e kawandi, a a masen, «A mu sɛbexi xe, «N ma banxi xili falama ne, si birin ma salide banxi»? Kɔnɔ wo tan bara a findi muɲɛtie dɔxɔde ra.»

¹⁸ Sɛrɛxɛdubɛ kuntigie nun sɛriye karamɔxɔe to yi fe me, e naxa fɛere fen fɔlɔ e nɔma Isa faxade ki naxe. E nu gaaxuxi a ya ra, barima a nu pama birin de ixarama a xa kawandi ra.

¹⁹ Nunmare to so, Isa nun a fɔxirabiree man naxa keli taa kui.

Xɔre bili xare nun Ala maxandife

(Matiyu 21:20-22)

²⁰ Na kuye iba, e to nu dangife, a fɔxirabiree naxa xɔre bili to a bara xara han a sanke.

²¹ Piyeri to ratu, a naxa a fala Isa be, «Karamɔxɔ, a mato, i xɔre bili naxan danka, a bara xara gben.»

²² Isa naxa a masen e be, «Wo xa danxaniya Ala ma.

²³ N xa nɔndi fala wo be, xa wo a fala yi geya be, «Keli be, i sa sin baa ma,» xa na kanyi mu siike a boɲe ma, a la a ra, a naxan falaxi a rabama ne, na fe rabama ne na kanyi be.

²⁴ Na nan a ra, n xa a fala wo be, wo na Ala maxandi fefe ra, xa wo la a ra a wo bara a soto, wo a sɔtɔma ne.

²⁵⁻²⁶ Wo na ti Ala maxandide temui naxe, xa fe nde na wo nun mixi nde tagi, wo xa diɲe a ma, alako wo Baba naxan na ariyanna, a fan xa diɲe wo xa yunubie ma.»

Isa walima nde xa yaamari ma?

(Matiyu 21:23-27, Luki 20:1-8)

²⁷ E man naxa so Darisalamu. Isa to nu a ɲerefe hoɔmɔbanxi kui, serexedube kuntigie, seriye karamɔxɔe, nun Yuwifie xa forie naxa fa a yire,

²⁸ e a maxɔrin, «I yi fee rabama nde xa yaamari ma? Nde yi senbe fixi i ma, i xa yi fee raba?»

²⁹ Isa naxa e yaabi, «N fan xa wo maxɔrin fe keren ma. Xa wo n yaabi, n a falama ne wo be n yi fee rabama naxan ma yaamari ma.

³⁰ Yaya to nu mixie xunxama ye xɔɔra, Ala nan a xexi ba, ka adama? Wo n yaabi.»

³¹ Na kui e naxa so woyenfe e bore tagi, «Xa won na a yaabi, won naxe, «Ala,» a a falama ne won be, «Munfe ra wo mu fa la a ra?»

³² Kɔnɔ won na a yaabi, «Adama,» na fan findima fe nan na won be.» E nu gaaxuxi ɲama nan ya ra, barima birin Yaya maɲɔxunxi namijɔnme yati nan na.

³³ Na kui, e naxa Isa yaabi, «Muxu mu a kolon.» Isa fan naxa a masen e be, «N fan mu a falama wo be n yi fee rabama naxan ma yaamari ma.»

12

Bɔxi rawali jaaxie xa taali (Matiyu 21:33-46, Luki 20:9-19)

¹ Isa man naxa so taali woyenyie falafe e be, a a masen, «Xeme nde naxa weni bilie si. A naxa tete rabilin bɔxi ra, a baye ti, a yili ge weni bogi bunduma dennaxe. Na xanbi, a naxa na heri bɔxi rawalie ma, a fa biyaasi.»

² «Weni bogi ba temui to a li, bɔxi kanyi naxa konyi nde xee bɔxi rawalie xon ma, e xa weni bogi nde so a yi ra.

³ Kɔnɔ, bɔxi rawalie naxa na konyi suxu, e a bonbo, e a ragbilen a belexe igeli ra.»

⁴ «Bɔxi kanyi man naxa konyi gbete xee e xon ma. E naxa na fan bonbo a xunyi ma, e a konbi a mayaagixi ra.

⁵ Bɔxi kanyi man to mixi gbete xee, e naxa na tan faxa. Bɔxi kanyi mixi wuyaxi gbete xee ne e xon ma na ki. E naxa ndee bonbo, e ndee faxa.»

⁶ «Bɔxi kanyi xa di xanuxi kerenyi nan nu fa luxi. A donxɔe ra, a naxa na xee e xon ma, barima a nu bara a fala, «E n ma di tan binyama ne.»

⁷ Kɔnɔ yi bɔxi rawalie naxa a fala e bore be, «Yi nan na ke tongoma ra, wo fa, won xa a faxa alako ke xa findi won gbe ra.»

⁸ E naxa a suxu, e a faxa, e fa a woli tete xanbi ra.»

9 «Na kui, bɔxi kanyi munse rabama fa? A sigama nɛ naa, a bɔxi rawalie faxes, a a xa bɔxi so mixi gbeteɛ yi.

10 Wo mu nu yi masenyi xaran Kitaabui kui? <Banxitie mɛɛ gɛmɛ naxan na, a bara findi tuxui gɛmɛ hagige ra.

11 Marigi fɔxi nan a ra.

Fe makaabaxi nan ya won bɛ.»

12 A nu wɔyɛnfe naxee bɛ, e naxa a kolon a Isa yi taali wɔyɛnyi masenxi e tan nan bɛ. E nu katafe e xa a suxu, kɔnɔ e nu gaaxuxi pama nan ya ra. Na kui, e naxa keli a xun, e siga.

*Gantanyi tefe Isa bɛ duuti xa fe ra
(Matiyu 22:15-22, Luki 20:20-26)*

13 E naxa Fariseni nun Herode fɔxirabire ndee xɛɛ Isa xɔn alako e xa gantanyi te a bɛ, e xa a masoto wɔyɛnyi kui.

14 E to siga a yire, e naxa a fala a bɛ, «Karamɔxɔ, muxu a kolon nɔndi fale nan i ra. I mu gaaxuma mixi yo xɔn, barima i mu mixi rafisama e booree bɛ. I mixie xaranma Ala xa kira nan na a nɔndi ki ma. A lanma ka a mu lanma muxu xa duuti fi Rɔma mangle ma? Muxu xa a fi, ka muxu naxa a fi?»

15 Isa to e xa filankafuija kolon, a naxa e yaabi, «Wo katafe n masotode munfe ra? Wo fa gbete kɔbiri kole keren na n xɔn ma, n xa a mato.»

16 E to fa keren na, a naxa e maxɔrin, «Nde xili nun misaali na yi kɔbiri kole ma yi ki?» E naxa a yaabi, «Rɔma Mangle gbe.»

17 Isa naxa a fala e bɛ, «Wo mangle gbe ragbilen mangle ma, wo Ala fan gbe ragbilen Ala ma.» E fan naxa kaaba Isa xa fe ma.

Sadusenie Isa maxorinfe faxamixie xa marakeli ma

(Matiyu 22:23-33, Luki 20:27-40)

¹⁸ Sadusenie, naxee a falama a faxamixie mu kelima faxe ma, e naxa fa yi maxorinyi ra Isa xon ma,

¹⁹ «Karamoxo, Annabi Munsa yi nan sebe muxu be Kitaabui kui, <Xa xeme nde taara faxa, a naxa a xa gine lu a mu di yo bari, a na xunya nan na gine doxoma, alako a xa bonsoe fi a taara ma.>

²⁰ Na kui, xeme nde naxa di xeme solofere soto. A xa di singe naxa gine doxo, a faxa, a mu bonsoe yo lu.

²¹ A xanbiratoe naxa na kaape gine tongo, konon a fan naxa faxa, a mu bonsoe yo lu. Na nan man naba na fan xanbiratoe ra.

²² Yi mixi solofere birin, e sese mu bonsoe lu. A donxoe ra, gine fan naxa faxa.

²³ Na kui, marakeli loxoe, na gine to doxoxi yi mixi solofere birin xon ma, a sa findima nde gbe ra?»

²⁴ Isa naxa a masen e be, «Wo mu Ala xa Kitaabui kolon, wo mu Ala senbe fan kolon. Wo xa tantanyi kelide xa mu na ki?

²⁵ Mixie na keli faxe ma marakeli loxoe, xeme mu gine doxoma, gine fan mu doxoma xeme xon. E luma ne alo malekee na ariyanna ki naxe.

²⁶ A falafe tan, a faxamixie mu kelima faxe ma, wo mu nu Annabi Munsa xa Kitaabui xaran, wuri bili xa fe falaxi dennaxe? Ala a masen ne a be, <N tan nan na Marigi Alatala ra, Iburahima, Isiyaga, nun Yaxuba naxan batuma.>

²⁷ Faxamixie xa mu Ala batuma, fo naxee baloxi. Na tan findixi wo be tantanyi nan na.»

*Yaamari naxan tide gbo a birin be
(Matiyu 22:34-40, Luki 10:25-37)*

²⁸ Seriyε karamɔxɔ nde naxa a maso e ra, a a tuli mati e xa wɔyenyi ra. A to a to a Isa bara yaabi fanyi fi, a naxa a maxɔrin, «Seriyε mundun tide gbo seriyε birin ya ma?»

²⁹ Isa naxa a yaabi, «A singe nan yi ki, <Isirayila, i tuli mati, won Marigi Ala, Marigi keren peti na a ra.

³⁰ I xa i Marigi Ala xanu i bɔɔɛ birin na, i nii birin na, i xaxili birin na, a nun i senbe birin na.»

³¹ A firin nde nan yi ki, <I xa i ngaxakerenyi xanu alo i i yete xanuxi ki naxe.» Seriyε gbete yo mu na naxan dangi nee ra.»

³² Seriyε karamɔxɔ naxa a fala Isa be, «I nɔndi, karamɔxɔ. I bara nɔndi masen a Ala keren peti nan a ra, a boore mu na, fo a keren.

³³ Mixi xa a xanu a bɔɔɛ birin na, a xaxili birin na, a nun a senbe birin na. Mixi man xa a ngaxakerenyi xanu alo a a yete xanuxi ki naxe. Nee rabatufe dangi serexe gan daaxi nun serexe birin na.»

³⁴ Isa to a to, a a bara xaxilimaya yaabi fi, a naxa a masen a be, «A gbe mu luxi i xa so Ala xa mangeya niini bun ma.» Na xanbi, mixi yo mu suusa Isa maxorinde sɔnɔn.

*Dawuda nun Ala xa Mixi Sugandixi
(Matiyu 22:41-46, Luki 20:41-44)*

³⁵ Isa naxa kawandi ti fɔlɔ hɔrɔmɔbanxi kui. «Munfe ra seriyε karamɔxɔe a falama, a Ala xa Mixi Sugandixi findixi Dawuda xa di nan na?

³⁶ Ala Xaxili Seniyenxi saabui ra, Dawuda yete a masen ne,

«Marigi bara a masen n Marigi be,
 “I magoro n yirefanyi ma,
 han beemanun n xa i yaxuie ragoro i sanyi
 bun.”»

³⁷ «Dawuda yete yati a falama a be, «N Marigi». Dawuda fa noma findide a baba ra di?»

Nama gbegebe nu e tuli matima a ra, a xa kawandi nu rafan e ma.

Diinla kobie

(Matiyu 23:1-39, Luki 11:37-52, 20:45-47)

³⁸ Isa naxa a masen e be a xa kawandi kui, «Wo wo yete ratanga seriye karamoxoe ma. A rafan e ma e xa e manere guba xungbe ragoroxi e ma, mixie xa nu e xebu taa kui binye xebuie ra.

³⁹ E wama doxofe salide safe singee, e man xa binye soto xulunyi.

⁴⁰ E kaape gine harige mupama. E salima a xonkuye ra, alako mixie xa e to. Gbaloe naxan nagataxi e be, a gbo ki fanyi.»

Kaape gine xa hadiya

(Luki 21:1-4)

⁴¹ Isa naxa doxo salide kui, a ya rafindixi kobiri kankira ma, a nu mixie mato e kobiri sama a kui ki naxe. Bannamixi wuyaxi nu kobiri gbegebe safe.

⁴² Kaape gine misikiine fan to fa, a tan naxa kobiri kole firin sa naxee yusi mu gbo.

⁴³ Na kui, Isa naxa a foxirabiree xili, a a masen e be, «N xa nondi fala wo be, yi kaape gine misikiine xa kobiri saxi gbo dangi birin gbe ra naxee bara kobiri sa kankira kui.

⁴⁴ E tan xa hadiya kelixi e xa naafuli nan kui, kono yi kaape gine tan xa hadiya kelixi a xa baloe nan kui.»

13

Horomobanxi xa misaali (Matiyu 24:1-2, Luki 21:5-6)

¹ Isa to mini horomobanxi, a foxirabire keren naxa a fala a be, «Karamoxo, yi banxie mato, e tixi geme xungbe naxee ra, e ti ki man tofanxi ki naxe!»

² Isa naxa a yaabi, «I yi banxi belebelee toxi? Yi geme keren mu luma a boore fari be, a birin nabirama ne.»

Maratantanyi, tɔɔre, nun paxankate (Matiyu 24:3-14, Luki 21:7-19)

³ Isa to nu magoroxi Oliwi geya fari, a ya rafindixi horomobanxi ma, Piyeri, Yaki, Yaya, nun Andire naxa a maxarin e doro ma,

⁴ «Na fe sa rabama mun temui? A man sa kolonma tonxuma mundun ma a a fafe rabade?»

⁵ Isa naxa so woyenfe e be, «Wo wo mɛeni.

⁶ Mixi wuyaxi fama n tan xili falade e yete xun ma a falafe ra, <N tan nan na Ala xa Mixi Sugandixi ra!> Na kui, e fama mixi gbegbe ratantande.

⁷ Wo na gere fe me, wo na gere nde xili me, wo naxa kontofili, barima fo na fe moolie xa raba. Na xa mu findima dunija ranonyi ra sinden.

⁸ Sie kelima ne e boore xili ma, pamanee e boore gere. Boxi fama ne serende yire wuyaxi, kaame fan sin boxi ma. Na birin findima mantooroli fole nan na.»

⁹ «Wo xa mɛɛni wo yɛtɛ ma, barima e wo soma nɛ kiitisae yi ra, e wo bɔnbɔ salide banxie kui. Wo tima nɛ gominae nun mangɛɛ ya i n tan ma fe ra, wo findima nɛ n ma seedee ra e tan bɛ.

¹⁰ Fo xibaaru fanyi xa kawandi si birin bɛ sinden.

¹¹ E na wo xanin wo makiitide tɛmɛui naxɛ, wo naxa kɔntɔfili wo xa masenyi xa fe ra beenun wo xa a ti. Ala na wɔyenyi naxan yo fi wo ma na waxati ma, wo xa na nan fala, barima wo tan xa mu wɔyɛnma, Ala Xaxili Sɛniyenxi nan fama wɔyɛnde.»

¹² «Mixi fama a ngaxakerenyi yanfade, a a sa mixie bɛlɛxɛ, e xa a faxa. Babɛ fan na mɔoli niyama a xa di ra, die fan kelima nɛ e barimae xili ma, e xa e faxa.

¹³ Mixi birin fama wo xɔnde n tan ma fe ra, kɔnɔ naxan na a tun nabɛxi han a rapɔnyi, na kanyi kisima nɛ.»

Se haramuxi jaaxi

(Matiyu 24:15-28, Luki 21:20-24)

¹⁴ «Wo tan naxee na yi xaranfe, wo wo tuli mati de! Wo na se haramuxi jaaxi to kasare na naxan xanbi ra, a tixi yire a mu lan a xa ti dɛnnaxɛ, wo tan naxee na Yudaya na tɛmɛui, wo xa wo gi geyae fari.

¹⁵ Naxan na tande, a naxa so sese tongode a xa banxi kui.

¹⁶ Naxan na xɛ ma, a naxa gbilen a xa xinbeli donma tongode.

¹⁷ Na waxati findima gbaloe nan na furuginɛɛ nun dingɛɛ bɛ!

¹⁸ Wo Ala maxandi na naxa wo li jɛmɛ tɛmɛui!

19 Barima tɔɔrɛ a lima na waxati ma, naxan maniye singe mu nu to kabi Ala naxa duniɲa daa, a man mu gbilenma to ra abadan.

20 Xa Marigi mu a ragirixi nu nde xa ba na xi kɔnti ra, adama yo mu kisima nu. Kɔnɔ a nde baxi a kɔnti ra mixi sugandixie nan xa fe ra.»

21 «Xa mixi nde sa a fala wo be, <A mato, Ala xa Mixi Sugandixi na be>, xa na mu a ra, <Ala xa Mixi Sugandixi na mɛnni,> wo naxa la a ra.

22 Barima wule false fama Ala xa Mixi Sugandixi xili falade e yete xun, xa na mu e e yete findi namijɔnmɛe ra. E fama tɔnxuma makaabaxie nun kaabanakoe rabade alako e xa Ala xa mixi sugandixie ratantan, xa e sa nɔma.

23 Wo mɛɛni wo yete ma. N bara fe birin masen wo be beenun a waxati xa a li.»

Adama xa Di gbilenfe

(Matiyu 24:29-31, Luki 21:25-28)

24 «Na naxankate waxati dangi xanbi,
<soge ifɔɔrɔma nɛ,
kike yanbe bama nɛ,

25 tunbuie birama nɛ bɔxi,
se naxan birin na koore ma a sɛrɛnma nɛ.»

26 «Na tɛmɛi Adama xa Di toma nɛ fa ra nuxui kui, sɛnbe nun nɔrɛ ra.

27 A a xa malekɛɛ xɛɛma nɛ duniɲa tunxun naani birin na, e xa sa a xa mixi sugandixie malan keli sɛɛti han sɛɛti.»

Xɔrɛ bili xa misaali

(Matiyu 24:32-35, Luki 21:29-33)

28 «Wo xɔrɛ bili mato misaali ra, wo xa xaxili sɔtɔ. A salonyi na ɲingi, a burexɛ nɛɛnɛ naxa mini, wo a kolonma nɛ ɲɛmɛ bara makɔrɛ.

²⁹ Adama xa Di fafe fan na na ki νε. Wo na yi fe birin to raba ra, wo xa a kolon Adama xa Di bara makore, a jan tixi naade ra.

³⁰ N xa nondi fala wo be, to mixie mu dangima fo na fe birin naba.

³¹ Koore nun boxi dangima νε, konon n ma masenyi tan mu dangima abadan.»

*Duniya rajonyi waxati kolonfe
(Matiyu 24:36-44)*

³² «Mixi yo mu a kolon yi fee sa rabama loxoe nun waxati yo ma. Hali maleke naxee na ariyanna, e mu a kolon, Ala xa Di fan mu a kolon, fo Baba Ala keren peti.

³³ Wo meeni wo yete ma, wo naxa yanfa, barima wo fan mu a kolon yi fee sa kamalima temui naxe.»

³⁴ «A maniyaxi xeme nan na, naxan na sigafe biyaasi. A na keli a xa foxoe xun, a na birin taxuma a xa konyie ra, a kankan ti a xa wali de, a man a fala naade kante be, a a naxa yanfa.

³⁵ Na kui, wo naxa yanfa. Xa foxoe kanyi gbilenma nunmare nan na ba, xa na mu koe tagi, xa na mu konkore deya singe, xa na mu geesege, wo mu a waxati yo kolon.

³⁶ Xa a fa wo terenna, a naxa a li de wo xife!

³⁷ N naxan falama wo be, n na nan a falama birin be: Wo naxa yanfa!»

14

*Yanfanteya Isa be
(Matiyu 26:1-5, Luki 22:1-6)*

¹ Xi firin nan nu luxi beenun Sayamaleke Dangi Sali xa a li, naxan man xili falama Taami Lebinitare Sali. Serexedube kuntigie nun seriye karamoxoe nu na feere fenfe e xa Isa suxu yanfanteya saabui ra, e xa a faxa.

² E naxa lan a ma, «Won naxa a suxu sali loxoε, xa na mu a ra nama a xunyi kelima ne.»

*Gine nde labunde ture safe Isa ma
(Matiyu 26:6-13)*

³ Isa to nu na Betani, Simon kune kanyi xonyi, a a degefe teebili ra, gine nde naxa fa. Narada labunde ture nu na a yi ra, naxan sare xoxoxo ki fanyi. A nu saxi a bitire tofanyi kui naxan nu rafalaxi alabatira geme ra. Gine to bitire de rabi, a naxa labunde ture sa Isa xunyi.

⁴ Konon mixi ndee nu na naa, e naxa xono, e a fala e bore be, «Yi labunde ture makanaxi yi mooli ra munfe ra?

⁵ Xa a sa mati ne nu, a sare noma dangide walike xa je keren wali sare ra, na kobiri fan no fide setaree ma.» E bope naxa te gine xili ma.

⁶ Konon Isa naxa a masen, «Wo yi gine lu na. Wo na a toorofe munfe ra? Kewali fanyi nan yi ki, a naxan nabaxi n be.

⁷ Setaree luma ne wo ya ma temui birin. Wo na wa a xon ma temui yo, wo noma fe fanyi rabade e be, konon n tan mu luma wo yi ra be abadan xe.

⁸ Yi gine noxi naxan na, a na nan nabaxi. A labunde saxi n ma n ma maragate loxoε nan ma fe ra.

⁹ N xa nondi fala wo be, Ala xa xibaaru fanyi sa kawandima dede dunija birin kui, yi gine xa

kewali xa fe fan falama ne, mixie xa e ratu a xa fe ma.»

Yudasi xa yanfanteya

(Matiyu 26:14-16, Luki 22:1-6)

¹⁰ Na temui, Yudasi Isikariyoti, naxan nu na Isa foxirabire fu nun firinyie ya ma, a naxa siga serexedube kuntigie yire, e xa woyen alako a xa Isa sa e belexe.

¹¹ E to a me, e naxa jalexin ki fanyi ra, e kobiri laayidi tongo a be. Na kui, Yudasi naxa so waxati fenfe a noma Isa sade e belexe temui naxe.

Sayamaleke Dangi Sali

(Matiyu 26:17-25, Luki 22:7-34)

¹² Taami Lebinitare Sali to a li, a loxo singe, yexeyore bama serexe ra loxo naxe, Isa foxirabiree naxa a maxarin, «I wama muxu xa sa Sayamaleke Dangi Sali donyi rafala i be minden?»

¹³ A naxa a foxirabire mixi firin xee, a a fala e be, «Wo siga taa kui. Wo naralanma xeme nde ra, ye feje doxoxi a xun. Wo xa bira a foxo ra.

¹⁴ A na so dennaxe, wo xa a fala na banxi kanyi be, «Karamoxo wama a kolonfe a noma Sayamaleke Dangi Sali donyi donde dennaxe, a tan nun a foxirabiree.»

¹⁵ A fama banxi kui xungbe masende wo be koore ra, se birin yailanxi naa a fanyi ra. Wo xa Sayamaleke Dangi Sali donyi rafala menni.»

¹⁶ A foxirabiree naxa siga, e so taa kui, e fe birin li alo Isa a masen e be ki naxe. E naxa Sayamaleke Dangi Sali donyi rafala.

¹⁷ Nunmare to so, Isa nun a foxirabire fu nun firinyie naxa fa.

¹⁸ E nu na e degefe teebili ra temui naxe, Isa naxa a masen, «N xa nondi fala wo be, wo tan naxee na wo degefe n fe ma yi ki, mixi keren na wo ya ma naxan fafe n yanfade.»

¹⁹ A foxirabiree naxa sunnun folo, kankan nu fa Isa maxarin, «N tan mu a ra?»

²⁰ Isa naxa e yaabi, «A kanyi na wo tan mixi fu nun firinyie ya ma, n nun naxan belexe ragoroma paani keren kui.

²¹ Adama xa Di sigama ne alo a xa fe sebexi ki naxe, kono gbaloe nan na Adama xa Di yanfama be. A fisa na kanyi be hali a mu bari nu.»

Marigi xa serexe tonxuma

(Matiyu 26:26-30, Luki 22:14-20, Korinti I 11:23-25)

²² E to nu e degefe, Isa naxa taami tongo. A to tantui rasiga Ala ma, a naxa taami igira, a a so a foxirabiree yi ra, a a fala e be, «Wo n ko, wo a don. Yi findixi n fate nan na.»

²³ Na dangi xanbi, Isa naxa tonbili fan tongo. A man to tantui rasiga Ala ma, a naxa tonbili so e yi ra, e birin naxa a min.

²⁴ Isa naxa a masen e be, «Yi findixi n wuli nan na, saate wuli naxan baxi mixi gbegbe be.

²⁵ N xa nondi fala wo be, n to yi weni minfe yi ki, n mu yi minma sonon, han won birin man sa a minma loko naxe Ala xa mangeya niini bun ma.»

²⁶ E to ge beeti bade, e naxa te Oliwi geya fari.

Isa a falafe Piyeri be a a yete rasanma ne a ma

(Matiyu 26:31-35, Luki 22:31-34, Yaya 13:36-38)

27 Isa naxa a masen a foxirabiree be, «Wo birin gbilenma ne n foxo ra, barima a sebexi, <N xuruse demadonyi faxama ne, yexeee fan yensen.>

28 Kono n na keli faxe ma, n sigama wo ya ra Galile.»

29 Piyeri naxa a fala a be, «Hali birin gbilen i foxo ra, n tan mu gbilenma i foxo ra!»

30 Isa naxa Piyeri yaabi, «N xa nondi fala i be, to koe yati, beenun konkore xa a rate deya firin, i i yete rasanma ne n ma sanmaya saxan.»

31 Kono Piyeri naxa a fala senbe ra, «Hali won birin nan sa faxama, n mu n yete rasanma i ma!» Isa foxirabire birin naxa gbilen na woyen keren fala ra.

*Isa Ala maxandife Getesemani
(Matiyu 26:36-46, Luki 22:39-46)*

32 Na dangi xanbi Isa nun a foxirabiree naxa siga yire nde, dennaxe xili Getesemani. Isa naxa a fala e be, «Wo dxo be. N tan xa sa Ala maxandi.»

33 A naxa Piyeri, Yaki, nun Yaya xanin a xun ma. Naxankate nun kontofili naxa Isa boje suxu.

34 A naxa a masen e be, «Sunnunyi bara no n boje ra alo a xa n faxa. Wo lu be, kono wo naxa xi.»

35 Isa naxa a masiga dondoronti, a a yatagi rafelen boxi ma, a Ala maxandi na waxati xa makuya a ra, xa na sa noma rabade.

36 A naxa Ala maxandi, «N Baba, i noma fe birin na. I xa n natanga yi paxankate ma. Kono n sago naxa raba, i tan nan sago xa raba.»

³⁷ A to gbilen a fɔxirabirɛɛ yire, a naxa e li e na xife. A naxa a fala Piyeri bɛ, «Simɔn, i xife nɛ yi ki? I mu nɔxi waxati keren xi xɔli kanade n ma fe ra?»

³⁸ Wo naxa xi. Wo Ala maxandi nɛ alako wo naxa bira tantanyi kui. Maɓɔxun fanyi na adama bɛ, kɔnɔ a fate bɛndɛ tan sɛnbɛ mu na.»

³⁹ Isa man to a masiga e ra, a man naxa Ala maxandi na maxandi kerenyi ra.

⁴⁰ A to gbilen a fɔxirabirɛɛ yire, a man naxa e li e xife, barima xi xɔli nu bara nɔ e ra. Yaabi yo mu nu e yi Isa bɛ.

⁴¹ Isa man to gbilen e yire a sanmaya saxan nde, a naxa a fala e bɛ, «Wo xife nɛ? Wo na wo malabufe han ya? A tan nan na ki, waxati bara a li. Adama xa Di fafe sade yunubitɔɛɛ bɛlɛxɛ.

⁴² Wo keli, won xɛɛ. Wo a mato, n yanfama bara fa.»

Isa suxufe

(Matiyu 26:47-56, Luki 22:47-53, Yaya 18:3-11)

⁴³ Isa jan mu nu gexi wɔyɛnde, Yudasi, naxan nu na a fɔxirabirɛɛ fu nun firinyie ya ma, a naxa fa keren na e nun pama, santidɛgema nun gbengbeta suxuxi e yi ra. Sɛrɛxɛdubɛ kuntigie, sɛriyɛ karamɔxɔɛ, nun Yuwifie xa forie nan nu e xɛxi.

⁴⁴ Isa yanfama nun na pama nu bara lan a ma, a xa Isa matɔnxuma e bɛ. A nu bara a fala e bɛ, «N na mixi naxan sunbu, a tan nan na ki. Wo a suxu, wo a xanin, wo a kanta.»

⁴⁵ Yudasi fɛfɛ fa, a naxa a maso Isa ra, a a fala a bɛ, «Karamɔxɔɛ,» a fa a sunbu.

⁴⁶ Na kui, pama naxa Isa suxu.

⁴⁷ Mixi nde nu tixi naa, a naxa a xa santidεgema ramini, a serexedube kuntigi xa konyi tuli bolon.

⁴⁸ Isa naxa a masen e be, «Wo to minixi n xili ma santidεgema nun gbengbeta suxuxi wo yi ra, suute nan na n na?

⁴⁹ Loxo yo loxo, n nu na wo ya ma, n nu kawandi ti horomobanxi kui, wo mu n suxu. Kono naxan sebexi Kitaabui kui, fo a xa kamali.»

⁵⁰ Na xanbi, Isa foxirabiree birin naxa e gi a xun ma.

⁵¹ Segetala nde fan nu na naxan nu biraxi Isa foxo ra, dugi nan gbansan nu felenxi a ma. E naxa a suxu,

⁵² kono a naxa mini a xa dugi kui, a a gi a mageli ra.

Yuwifie Isa makiitife

(Matiyu 26:57-68, Luki 22:63-65, Yaya 18:12-24)

⁵³ E naxa Isa xanin serexedube kuntigie xunyi xon. Serexedubee kuntigie, Yuwifie xa forie, nun seriye karamoxo birin nu malanxi naa.

⁵⁴ Piyeri nu bara bira Isa foxo ra, kono a mu nu a makorema a gbe ra. A naxa bira a foxo ra han a so serexedube kuntigie xunyi xa tete kui. E nun horomobanxi kantamae naxa doxo te ra, e nu fa e maxara.

⁵⁵ Serexedube kuntigie nun Yuwifie xa kiitisa donxoe birin, e nu seede fenfe Isa xili ma, alako e xa a faxa, kono e mu se to.

⁵⁶ Mixi gbegbe naxa fa Isa tojnegede, kono e xa wulee mu nu lanma e boore ma.

⁵⁷ Mixi ndee to keli wule seede bade a xili ma, e naxa a fala,

58 «Muxu a xui mexi ne, a a falama, <N yi hɔrɔmɔbanxi rabirama ne, adama belexe naxan tixi, n gbete ti xi saxan bun ma, naxan mu tixi adama belexe ra.»»

59 Kɔnɔ hali na wɔyenyi kui, e xa seederɔxɔya mu nu lanxi a boore ma.

60 Na kui, serexedube kuntigie xunyi naxa keli nama tagi, a Isa maxɔrin, «Pe, i mu e yaabima? Yi xeme munse safe i xun ma yi ki?»

61 Kɔnɔ Isa mu yaabi yo fi, a mu sese fala. Serexedube kuntigi xunyi man naxa a maxɔrin, «I tan nan na Ala xa Mixi Sugandixi ra, Batu Mange xa Di?»

62 Isa naxa a masen, «N tan nan na a ra. Wo fama Adama xa Di tode, a dɔxɔxi Ala Senbema yirefanyi ma, wo a to fafe ra nuxuie kui.»

63 Na kui, serexedube kuntigi naxa a yete xa donma suxu, a ibɔɔ xɔne ra, a a fala, «Won hayi na seede gbete ma yire?»

64 Wo bara a me a Ala mabexuxi ki naxe! Wo kiiti toxi di?» E birin naxa a fala a lanma a xa faha ne.

65 Ndee naxa deye bɔxun folo a ma. E naxa a ya maxiri, e nu a madin, e nu fa a fala a be, «Namipɔnmeɔa raba! A fala ba, naxan i bɔnbɔxi!» A to sa kosibilie belexe, nee fan naxa a bɔnbɔ.

Piyeri a yete rasanfe Isa ma

(Matiyu 26:69-75, Luki 22:55-62, Yaya 18:15-25)

66 Piyeri nu na tete kui temui naxe lanbanyi, serexedube kuntigie xunyi xa konyi gine keren naxa fa.

⁶⁷ A to Piyeri to, a a maxarafe te ra, a naxa a igbe, a a fala, «I tan, wo nun Isa Nasaretika birin nan nu a ra.»

⁶⁸ Piyeri naxa a matandi, a a fala, «N mu a kolon i na fefe falafe!» A naxa mini tete kui.

⁶⁹ Κοῦο konyi gine man to a to, a man naxa woyen folo mixie be naxee nu na naa, «A xa mixi nde nan ya.»

⁷⁰ Piyeri man naxa a matandi. A mu bu, naxee nu na naa, e man naxa a fala Piyeri be, «Nondi na a ra, a tan mixi nde nan yati i ra, barima Galileka nan i ra.»

⁷¹ Κοῦο Piyeri naxa so a kalife, a a fala «Ala xa n danka! Wo yi xeme naxan ma fe falafe, n tan mu a kolon feo!»

⁷² Konkore naxa a rate keren na a deya firin nde. Piyeri naxa ratu fa Isa xa woyenyi ma a be, «Beemanun konkore xa a rate deya firin, i i yete rasanma ne n ma sanmaya saxan.» Na kui, a naxa so wafe.

15

Isa xaninfe Pilati xon

(Matiyu 27:1-2,11-26, Luki 23:1-7,13-25, Yaya 18:28-19:16)

¹ Kuye to iba, serexedube kuntigie, Yuwifie xa forie, seriyε karamoxoe, nun Yuwifie xa kiitisa donxoe birin, e to nu bara ge e xa malanyi ra, e naxa Isa xiri, e a xanin Pilati xon.

² Pilati naxa Isa maxorin, «I tan nan findixi Yuwifie xa mange ra?» Isa naxa a yaabi, «I tan nan a falaxi.»

³ Serexedube kuntigie naxa fa Isa tojpege fe gbegbe ma.

⁴ Pilati man naxa a maxorin, «I mu e yaabima? I mu a mexi e fe naxan birin safe i xun ma?»

⁵ Kono Isa mu yaabi gbete yo fi sonon. Pilati fan naxa kaaba na ma.

⁶ Ne yo ne, sali na a li, Pilati dari fe nan nu a ra, a xa geelimani keren nabejin nama be, e na wa naxan yo xon.

⁷ Na waxati, geresoe ndee nu na geeli naxee nu bara keli mangasanyi xili ma. Naxasi to bira, e nu bara faxe ti. Xeme nde nu na e ya ma naxan nu xili Barabasi.

⁸ Awa pama naxa fa Pilati xon, e a maxorin, a xa a raba e be, alo a darixi a ra ki naxe.

⁹ Pilati naxa e maxorin, «Wo wama n xa Yuwifie xa mange bejin wo be?»

¹⁰ Pilati nu a kolon a serexedube kuntigie nu Isa saxi a belexe tone nan ma.

¹¹ Kono serexedube kuntigie naxa pama kui iso, alako Pilati xa Barabasi nan bejin e be.

¹² Pilati man naxa e maxorin, «Wo fa wama a xon ma n xa munse raba yi xeme ra, wo naxan ma, a Yuwifie xa mange?»

¹³ Nama man naxa sonxo, «A banban wuri magalanbuxi ma!»

¹⁴ Kono Pilati naxa e maxorin, «Munfe ma? A fe paaxi mundun nabaxi?» Kono e tan sonxo nan tun xun masama, e nu a fala, «A banban wuri magalanbuxi ma!»

¹⁵ Na kui, Pilati to wa pama boje rafanfe e ma, a naxa Barabasi rabejin e be. A naxa yaamari fi soorie xa Isa bonbo sebere ra. Na xanbi, a naxa Isa so e yi e xa sa a banban wuri magalanbuxi ma.

*Sɔɔrie Isa mayelefe
(Matiyu 27:27-31, Yaya 19:2-3)*

¹⁶ Sɔɔrie naxa Isa xanin gomina xɔnyi, na tɛtɛ kui, e e boore sɔɔrie birin xili.

¹⁷ E naxa mangɛ guba gbeeli ragoro Isa ma, e fa tunbee mafilin, e e yailan mangɛ katanyi maniyɛ ra. E naxa na sa a xun ma,

¹⁸ e nu a xɛɛbu, «I kɛna, Yuwifie xa mangɛ.»

¹⁹ E nu a xunyi bɔnbɔma wuri ra, e dɛye bɔxun a ma, e e xinbi sin, e suyidi a bɛ.

²⁰ E to gɛ Isa mayelede, e naxa mangɛ guba rate a ma, e a gbe dugi ragoro a ma, e fa a ramini e xa sa a banban wuri magalanbuxi ma.

*Isa banbanfe wuri magalanbuxi ma
(Matiyu 27:32-44, Luki 23:26-49, Yaya 19:16-24)*

²¹ Sirenika xɛmɛ nde nu na dangife kira ra, a kelixi daaxa. A nu xili Simɔn, Alesandire nun Rufu baba. Sɔɔrie naxa a yamari, a xa Isa xa wuri magalanbuxi xanin.

²² E naxa Isa xanin yire dennaxan xili falama Gologota, na nan falaxi e xa xui, «xunkonkota yire».

²³ E naxa wɛni so a yi, miri seri saxi a xun, kɔnɔ a mu tin a minde.

²⁴ E naxa a mabanban wuri magalanbuxi ma, e kanda bun a xa dugie xa fe ra, alako e xa a kolon kankan naxan sɔtɔma.

²⁵ E nu a banbanfe tɛmui naxɛ, gɛɛsɛgɛ tagi nan nu a ra.

²⁶ E to nu wama birin xa a kolon e a banbanxi fe naxan ma, e yi sebeli nan gbaku a xun ma, «Yuwifie xa mangɛ.»

²⁷⁻²⁸ E naxa suute mixi firin fan banban wuri magalanbuxie ma Isa fe ma, keren a yirefanyi ma, boore a koola ma.

²⁹ Mixie nu dangima Isa konbi ra, e nu e xunyi lintan a ma, e a fala, «Ee, i tan naxan hɔrɔmɔbanxi rabirama, i man fa a ti xi saxan bun ma,

³⁰ i yete rakisi! Goro wuri magalanbuxi kɔn na!»

³¹ Serexɛdubɛ kuntigie nun seriye karamɔxɔe fan nu a mayelefe, e nu a fala, «A bara mixi gbɛtɛe rakisi, kɔnɔ a mu nɔma a yete tan nakiside.

³² Isirayila mange xa mu a ra, Ala xa Mixi Sugandixi? A xa goro wuri magalanbuxi kɔn be ya, muxu xa a to, muxu xa la a ra.» Naxee nu banbanxi a fe ma, nee fan nu Isa konbife nɛ.

Isa xa faxɛ

(Matiyu 27:45-56, Luki 23:44-49, Yaya 19:28-30)

³³ Yanyi tagi to a li, yanyi xare ra, dimi naxa sin bɔxi birin ma leeri saxan bun ma.

³⁴ Na waxati ma, Isa naxa gbelegbele senbe ra, «Eloyi, Eloyi, lema sabaxatani?» Na nan falaxi e xa xui, «N Marigi Ala, n Marigi Ala, i n nabɛɓinxi munfe ra?»

³⁵ Mixi naxee nu na naa, e to a xui mɛ, e naxa a fala, «Wo a mato, a na Annabi Eliya nan xilife!»

³⁶ Mixi nde naxa a gi, a sa dunkobi rasin weni xɔnɛ xɔɔra, a a so wuri de i, a fa a ti Isa be alako a xa a min. A naxa a fala, «Wo a lu, won xa a mato xa Annabi Eliya fama a ragorode.»

³⁷ Isa naxa a xui ite senbe ra, a fa laaxira.

³⁸ Na waxati, dugi xungbe naxan singanxi hɔrɔmɔbanxi kui, a naxa ibɔɔ firin na, keli a fuge han a laabe.

³⁹ Sɔɔri mangle naxan nu tixi Isa ya i, a to Isa laaxira ki to, a naxa a fala, «Nɔndi nan a ra yati, Ala xa Di nan nu yi xeme ra!»

⁴⁰ Gine ndee fan nu na naa, e ndedi makuyaxi Isa yire ra, e yi fe birin matoma. Mariyama Magidalaka nu na e ya ma, a nun Salome, a nun Mariyama, Yaki lanmadi nun Yusufu nga.

⁴¹ Isa nu na Galile temui naxe, yi ginee nan nu birama a fɔxɔ ra, e nu walie raba a be. Gine gbete gbegbe fan nu na naa naxee nu bara Isa mati han Darisalamu.

Isa xa maragate

(Matiyu 27:57-61, Luki 23:50-56, Yaya 19:38-42)

⁴² Nunmare to so, beenun malabu loxɔe xa folo,

⁴³ Yusufu Arimateka naxa siga Pilati xɔn. Yuwifie xa kiitisa binye nde nan nu a ra naxan nu Ala xa mangeya niini mamefe. Limaniya kui, a naxa sa Pilati maxandi Isa fure ma.

⁴⁴ Pilati naxa terenna a kolonfe ra a Isa jan bara faxa. A naxa sɔɔri mangle xili, a a maxɔrin na fe ma.

⁴⁵ Sɔɔri mangle fan to a rakolon a Isa bara faxa, Pilati naxa Isa fure so Yusufu yi ra.

⁴⁶ Yusufu to kasange sara, a naxa Isa fure ragoro wuri magalanbuxi kɔn, a a kasange, a fa a bele gaburi kui, naxan nu gexi geme kui. Na xanbi, a naxa geme xungbe mapindigilin, a a doxo gaburi de ma.

⁴⁷ Mariyama Magidalaka nun Mariyama Yusufu nga, e naxa a to e Isa ragatafe dennaxe.

16

Isa kelife faxe ma

(Matiyu 28:1-15, Luki 24:1-12, Yaya 20:1-20)

¹ Malabu loxoε to ba a ra, Mariyama Magidalaka, Mariyama Yaki nga, nun Salome, e naxa labunde ture sara alako e xa a sa Isa fure ma.

² Sande loxoε, kuye baxi ibade, e naxa kurun gaburi yire ra.

³ Kira ra, e naxa e bore maxorin, «Nde geme bama won be gaburi de ma?»

⁴ Geme naxan nu doxoxi gaburi de ma, a nu xungbo ki fanyi. Kono e to e ya rasiga, e naxa a to geme bara ba naa.

⁵ E to so gaburi kui, e naxa segetala nde to a doxoxi yirefanyi ma, guba fixe ragoroxi a ma. E naxa gaaxu.

⁶ A naxa a fala e be, «Wo naxa gaaxu. Wo na Isa Nasaretika nan fenfe, e naxan banban wuri magalanbuxi ma. A mu be, a bara keli faxe ma. Wo a mato, e nu a saxi menni ne.

⁷ Kono wo siga, wo sa a fala a foxirabiree be, a nun Piyeri, a Isa na sigafe wo ya ra Galile. Wo a toma menni ne alo a a masen wo be ki naxe.»

⁸ Ginεe naxa mini gaburi kui, e siga e gi ra, e kaabaxi fo e serenna. E mu sese fala mixi yo be, barima e nu bara ge gaaxude.

Isa minife mixie ma a nun a xa te koore

(Matiyu 28:9-10, Yaya 20:11-18)

⁹ Isa to keli faxe ma sande lɔxɔɛ kuye iba, a mini Mariyama Magidalaka nan singe ma, a jinne solofere kerɩ naxan fɔxɔ ra.

¹⁰ Mariyama naxa siga Isa xibaaru falade mixie be e nun naxee nu a ra. E birin nu sunnunxi, e man nu wafe Isa xa jɔnfe ma.

¹¹ E to a me a a Isa jipe to ne, e mu la a ra.

(Luki 24:13-35)

¹² Na fee dangi xanbi, Isa naxa mini kepa gbete ra a fɔxirabire mixi firin ma, e to nu na daaxa nde kira xon.

¹³ Nee fan naxa gbilen yi fe tagi raba ra booree be, kɔnɔ e mu la nee fan xui ra.

¹⁴ Na xanbi, Isa naxa mini a fɔxirabire fu nun keren ma, e nu e degefe teebili ra temui naxe. Isa naxa woyen e ma e xa danxaniyatarepa nun xaxili xɔɔxɔya xa fe ra, barima e mu nu laxi mixie ra naxee Isa to, a to nu bara keli faxe ma.

(Matiyu 28:16-20, Luki 24:44-53)

¹⁵ Isa naxa a masen e be, «Wo siga dunjpa birin kui, wo daali birin kawandi xibaaru fanyi ra.

¹⁶ Naxan na danxaniya n ma, a xunxa ye xɔɔra, na kanyi kisima ne. Kɔnɔ xa naxan mu danxaniya n ma, na kanyi bonoma ne.

¹⁷ Naxee na danxaniya n ma e yi kaabanako fee rabama ne n xili ra. E fama ne jinnɛe keride mixie fɔxɔ ra, e xui neɛne falama ne,

¹⁸ e bɔximasee suxuma ne e belexe ra e mu e xin, e sefi minma ne se mu e to, e e belexe sama ne furemae ma, furemae yalan.»

¹⁹ Na kui, Marigi Isa to ge woyende e be, a naxa te koore ma. A naxa sa a magoro Ala yirefanyi ma.

²⁰ E tan naxa siga kawandi tide yire birin, e nun Marigi naxa wali. Marigi naxa fεεε fi e ma, e xa tɔnxuma makaabaxie raba, mixie xa la e xa kawandi ra.

Soso Kitaabuie: Tawureta, Yabura, Inyila
The Holy Bible in the Susu language of Guinea (Soso
Kitaabuie: Tawureta, Yabura, Inyila Bible)

copyright © 2015 Mission Évangélique Réformée Néerlandaise et les
Traducteurs Pionniers de la Bible

Language: Susu

Contributor: Mission Évangélique Réformée Néerlandaise

This translation is made available to you under the terms of the Creative
Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it
in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.
Pictures included with Scriptures and other documents on this site are
licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses,
please contact the respective copyright owners.

2020-11-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source
files dated 29 Jan 2022

f1d08866-ea3e-5b9b-b506-e7690c5c61d2